

I N D E K S

presuda i odluka objavljenih u časopisu

UPOREDNO POMORSKO PRAVO

I

POMORSKA KUPOPRODAJA

u brojevima od 61 - 80

BILJEŠKA: Rimski broj uz tekst
označuje broj časopisa,
a arapski broj označu-
je stranicu

ABECEDNI REDOSLIJED

		Stranica
1.	Agent.....	11
2.	Avionski prijevoz.....	12
3.	Brod.....	12
4.	Brodar.....	16
5.	Brodarski ugovor na putovanje u odredjenu luku.....	21
6.	Brodarski ugovor na vrijeme.....	21
7.	Brodovlasnik.....	22
8.	Brodski dnevnik.....	23
9.	Cestovni promet.....	23
10.	Čamac.....	25
11.	Časnička potvrda.....	25
12.	Hipoteka.....	26
13.	Kamionski prijevoz.....	26
14.	Klauzula.....	29
15.	Komisioni posao.....	30
16.	Kompenzacija.....	30
17.	Konvencija o teretnici.....	30
18.	Kupoprodaja međunarodna.....	31
19.	Kupoprodaja CIF.....	31
20.	Kupoprodaja FOB.....	32
21.	Lučke naknade.....	32
22.	Osiguranje broda.....	33
23.	Osiguranje motornog vozila.....	33
24.	Osiguranje tereta.....	34
25.	Osiguranje transportno.....	36
26.	Osiguranje željezničkih vozila.....	36
27.	Plovilo za plažu.....	37
28.	Podbrodarski ugovor.....	37
29.	Pomorska pilotaža.....	37

30.	Posada broda.....	37
31.	Povrede osoba koje nisu članovi posade broda.....	40
32.	Požar.....	40
33.	Prekostojnice.....	41
34.	Prijevoz stvari morem.....	41
35.	Prijevoz stvari riječnom plovidbom..	46
36.	Privilegiji na brodu.....	46
37.	Protest.....	47
38.	Skladištar.....	49
39.	Slagač.....	50
40.	Slagački posao.....	51
41.	Spasavanje na moru.....	52
42.	Stojnice.....	54
43.	Sudar brodova.....	54
44.	Sud - nadležnost.....	55
45.	Sudski postupak.....	56
46.	Špediter.....	60
47.	Tegljenje.....	63
48.	Teret.....	63
49.	Teretnica.....	65
50.	Turističko putovanje.....	67
51.	Udar broda u obalu.....	68
52.	Unutrašnja plovidba.....	68
53.	Vadjenje potonulih stvari iz mora...	68
54.	Viša sila.....	69
55.	Zagadjivanje mora naftom.....	69
56.	Zajednička avarija.....	71
57.	Zakup broda.....	71
58.	Zastara.....	72
59.	Željeznički prijevoz.....	74

AGENT

- PARNIČNA PUNOMOĆ - Pomorski agent nema parnične punomoći za zastupanje svoga nalogodavca, pa i kad se radi o poslu u kojemu je agent nastupao u brodarovo ime.
LXIV, 40-41, Viši privredni sud SR Hrvatske, 20.3. 1974.
- JEDAN AGENT ISTOVREMENO AGENT DVAJU BRODARA - NAPLATA TRAŽBINE AGENTA - Okolnost da je jedan pomorski agent istovremeno agent dvaju brodara, ne stvara nikakav pravni odnos između tih brodara. Prema tome, agent nema prava za naplatu svoga potraživanja od jednoga brodaru ustegnuti iznos koji duguje drugom brodaru, premda ta dva brodaru imaju istoga agenta.
LXIV, 52-53, Viši privredni sud SR Hrvatske, 18.IX 1974.
- UGOVOR O PRIJEVOZU NA VRIJEME - ODUSTANAK OD UGOVORA - O ODGOVORNOSTI AGENTA ŠTO NIJE NARUČITELJU PROSLIJEDIO BRODAROVU FAKTURU ZA ISPLATU VOZARINE - Naručitelj agent koji svom principalu ne prosljeđi brodarovu fakturu za isplatu vozarine nije odgovoran za naknadu štete prouzročene otkazom ugovora zbog zakašnjenja u isplati vozarine, ako je naručitelj iz charter-partije mogao saznati u kojoj visini i kada mora platiti vozarinu.
LXXI, 72-73, Trgovački sud, Paris, 25.VI 1975.
- PROVIZIJA - Agent koji je u ime i po nalogu svog nalogodavca zaključio ugovor o prijevozu s brodarom nema pravo, ako drukčije nije izričito ugovoreno, zahtijevati od brodaru i njegovog generalnog agenta proviziju za zaključeni posao. Običaj koji bi agentu dao to pravo kod nas ne postoji.
LXVI, 50-53, Viši privredni sud SR Hrvatske, 29.I 1975.
- ODGOVORNOST - Agent broda odgovara za sve obaveze u vezi s odredjenim brodovima jednako kao i brodar ako u pravnim poslovima s trećim osobama izričito ne naznači da nastupa isključivo kao agent ("As Agents only").
LXIV, 42-44, Viši privredni sud SR Hrvatske, 24.IV 1974.
- Agent nije odgovoran za štete koje prouzrokuje brod, kojeg je agent, izljevom goriva.
LXIX, 69, Francuski Državni savjet, 25.VII 1975.

- Agent odgovara samo brodaru za koga radi, a ne i trećemu, pa ni primaocu, jer s njim ne stoji ni u kakvom ugovornom odnosu.
LXXV, 61-64, Trgovački sud, Marseille, 1.VI 1976.

AVIONSKI PRIJEVOZ

- PRIJEVOZ PUTNIKA - REZERVACIJA SJEDIŠTA U AVIONU - POTVRDA O REZERVACIJI PISMENIM PUTEM - TRADE DESCRIPTIONS ACT, 1968, S.14.1 - Izjava kojom se putniku potvrđuje da mu je osigurano mjesto u avionu na određenoj liniji i određenog datuma, iako se odnosi na budućnost - Obećanje o budućem ponašanju, neodgovorno je dato, ako je pošiljaocu bila poznata praksa "prebukiranja", odnosno rezervacije sjedišta iznad kapaciteta aviona.
LXXII, 58-59, Kuća Lordova, 3. i 4.XI 1975.

BROD

- IMUNITET OD SUDBENOSTI - DRŽAVNI TRGOVAČKI BROD - Državni brodovi namijenjeni trgovačkoj svrsi nisu imuni od sudbenosti stranih sudova. Javna svrha pretpostavlja da je brod u posjedu države i da nije namijenjen trgovini.
LXV, 55-59, Vrhovni sud, Hong Kong, 26.IV 1974.
- Državni trgovački brod nema imunitet od obalne sudbenosti. Primjena načela Bruxelleske konvencije o imunitetu državnih brodova od 1926. (o restriktivnom imunitetu) može se primijeniti i u engleskom pravu i to je u skladu s Evropskom konvencijom o imunitetu suverena od 1972.
LXXI, 64-68, Sudski odbor Tajnog savjeta, London, 5.XI 1975.
- ODGOVORNOST ZA NESPOSObNOST BRODA ZA PLOVIDBU - Za nesposobnost broda za plovidbu odgovaraju brođovlasnik i brodar.
LXX, 70-72, SAD, Apelacioni sud 2. područja, 3.XII 1974.
- NESPOSObNOST BRODA ZA PLOVIDBU - POJAM - "Quasi nerazborito skretanje s puta" nije nesposobnost broda za plovidbu.
LXX, 70-72, SAD, Apelacioni sud 2. područja, 3.XII 1974.

- SPOSOBNOST BRODA ZA PLOVIDBU - Dužnost time-charterera da uloži dužnu pažnju u svrhu osposobljenja broda za plovidbu sastoji se u njegovoj obvezi da dovede brod u stanje plovnosti, da ga odgovarajuće opremi, popuni posadom i osposobi skladišta u koja će biti smješten teret. Ovoj obvezi nije udovoljeno ako je tijekom putovanja hladjenje hladnjaka bilo sporo i obnova svježeg zraka je zakašnjavala.
LXXVII, 77-79, Trgovački sud, Paris, 27.VI 1977.
- SPOSOBNOST BRODA ZA PLOVIDBU - U pojam sposobnosti broda za plovidbu, spada suhoća i čistoća skladišta kad je tako navedeno u klauzulama ugovora.
LXXV, 59-60, Apelacioni sud, Paris, 21.IV 1976.
- KVAR DIJELA BRODSKOG STROJA - ODGOVORNOST ISPORUČIOCA MATERIJALA I PROIZVODJACA REDUKTORA BRZINE (DIJELA STROJA) NARUČITELJU - Naručitelju broda za mane reduktora odgovara proizvođač reduktora. Proizvođač materijala, iz kojeg je reduktor napravljen, odgovara proizvođaču reduktora za naknadu štete koju je prouzrokovao kvar reduktora zbog skrivene mane materijala koja je postojala u trenutku isporuke materijala i koja se nije mogla utvrditi upotrebom profesionalne pažnje.
LXX, 66-67, Francuski Kasacioni sud, 5.I 1976.
- PRISILNA PRODAJA STRANOG BRODA STRANOM KUPCU POSREDTVOM JUGOSLAVENSKOG SUDA - NAPLATA UVOZNE CARINE I OSTALIH PRISTOJBI - Ako se javnom prodajom izvrši prodaja stranog broda i stranom kupcu a posredstvom jugoslavenskog suda, prodani brod smatra se carinskom robom na koju treba platiti carinu i ostale pristojbe.
LXXII, 25-28, Savezni sud, 10.XII 1975.
- ULAZAK BRODA U LUKU - Brod koji ulazi u luku, odnosno kanal, mora voziti toliko umjerenom brzinom da može izbjeći svaku opasnost koja mu se ispriječi na putu.
LXXIV, 58-59, Apelacioni sud, Poitiers, 23.VI 1976.
- KUPNJA BRODA - PROVIZIJA ZA POSREDOVANJE PRI KUPNJI - Kada su se dva posrednika sporazumjela o proviziji za posredovanje za kupnju brodova, svakome od njih pripada provizija prema dogovoru, ako su ispunili svoje ugovorne obveze.
LXXV, 45-50, Viši privredni sud SR Hrvatske, 11.V 1977.

- **MOGUĆNOST PODNOŠENJA TUŽBE PROTIV DRŽAVE - VLASNIKA TRGOVAČKOG BRODA** - država koja je vlasnik trgovačkog broda može biti tužena iz poslovanja brodom i in rem i in personam. Državni akti (acta iure imperii) suverena jednako djeluju na odgovornost iz poslovanja brodovima kojima je on vlasnik, kao i na druge brodove kojima nije vlasnik.
LXXVI, 65-66, Engleski Prvostepeni sud, 23.I 1977.
- **SUVLASNIŠTVO NA BRODU - PRAVO PRVOKUPA** - U Jugoslaviji običaj priznaje suvlasnicima pravo prvokupa. Ovlaštenik na pravo prvokupa može sudskim putem zahtijevati da se ugovor o kupoprodaji između jednog od suvlasnika i treće osobe poništi i da mu se pod istim uvjetima proda suvlasnički dio. Pravo suvlasnika na pravo prvokupa nastalo je u trenutku prodaje (a suvlasnici broda izjasnili su se da žele koristiti pravo prvokupa), pa se to pravo ne može izigrati naknadnim sporazumom o raskidanju kupoprodajnog ugovora između jednog od suvlasnika i treće osobe.
LXV, 37-43, Okružni privredni sud, Split, 19.XII 1974.
- **POPRAVAK BRODA - ODGOVORNOST POPRAVLJAČA (BRODOGRADITELJA)** - Brodograditelj je odgovoran svom naručitelju za naknadu štete koja je prouzrokovana manom broda, koju je brodograditelj mogao otkriti za vrijeme popravka, a o toj manji nije upozorio naručitelja. Odgovoran je čak i kad na temelju ugovora o popravku nije bio dužan odnosnu manu otkloniti.
LXVI, 67-68, Francuski Kasacioni sud, 12.XI 1974.
- **POPRAVAK BRODA - IZDOKIRANJE BRODA - ODGOVORNOST BRODOPOPRAVLJAČA ZA ŠTETU PROUZROKOVANU IZDOKIRANJEM BRODA TIJEKOM NJEGOVOG POPRAVKA** - Izdokiranje broda tijekom popravka spada u jednu od radnji popravka broda i ne može se kvalificirati kao plovidba. Brodopopravljač odgovara u okviru svojih obveza za sve radnje koje on sam izvrši ili ih obave osobe koje za njega rade. Za svoje ugovorne obveze brodopopravljač odgovara na temelju pretpostavljene krivnje. Brodopopravljač je odgovoran za štetu koja je prouzrokovana nevremenom koje je postojalo ili se moglo opravdano pretpostavljati da će nastupiti za vrijeme izdokiranja broda. Za ovu štetu odgovara i zapovjednik broda ako je mogao upotrebom obične pažnje zapovjednika pretpostaviti da mogu tijekom izdokiranja radi nevremena nastupiti poteškoće u manevriranju, a nije se odupro odluci da se brod pod ovim okolnostima izdokira. Brodopopravljač se ne može pozivati na nevrijeme kao višu

silu koja je prouzrokovala štetu, ako je nevrjeme postojalo ili se moglo očekivati da će nastupiti za vrijeme izdokiranja. Zapovjednik se ne može pozivati na klauzulu ugovora brodograditelja prema kojoj se izdokiranje vrši prema naredjenjima i odluci brodograditelja, jer unatoč toj klauzuli zapovjednik broda koji se popravljiva, a koji se zajedno s posadom nalazi na brodu za vrijeme popravka, može zabraniti izdokiranje ako je u pitanju sigurnost broda. Prema navedenim pretpostavkama brodograditelj odgovara 75%, a zapovjednik 25% za nastalu štetu. LXXX, 49-57, Izabrani sud, 8.V 1978.

- POPRAVAK BRODA - IZDOKIRANJE BRODA - ODGOVORNOST BRODOGRADITELJA ZA RAD PILOTA - Pilot koji upravlja izdokiranjem broda, a kojega pozove brodograditelj i koji radi prema njegovim naredjenjima, radi u ime brodograditelja i ovaj odgovara za njegov rad. Ništave su klauzule s kojima se brodograditelj oslobadja odgovornosti za štetu koja bude prouzrokovana prilikom dokiranja i izdokiranja, ako je pilota postavljao brodograditelj. U okviru odnosa između broda i brodograditelja brodograditelj odgovara za rad pilota kojega je sam postavio. LXXX, 49-57, Izabrani sud, 8.V 1978.
- POPRAVAK BRODA - OBVEZE BRODOGRADITELJA - NA BRODU SE NALAZI NARUČITELJEVA POSADA - Obveze brodograditelja iz ugovora o popravku ne umanjuju se činjenicom da se na brodu nalazi naručiteljeva posada. Pod ovom pretpostavkom brodograditelj ne odgovara za štetu prouzrokovanu krivnjom posade popravljanog broda. LXXX, 49-57, Izabrani sud, 8.V 1978.
- POPRAVAK BRODA - SVOJSTVO BRODARA - Naručitelj popravka koji nije dao brodograditelju brod u retenciju ne gubi svojstvo brodara, i odgovoran je za štetu prema trećima. Ova okolnost ne može utjecati na odgovornost brodograditelja prema popravljanom brodu. LXXX, 49-57, Izabrani sud, 8.V 1978.
- POPRAVAK BRODA - OBVEZE BRODOGRADITELJA NA TEMELJU UGOVORA O POPRAVKU BRODA - Brodograditelj na temelju ugovora o popravku broda preuzima dvije glavne obveze: izvršenje popravka i očuvanje broda dok se nalazi u njegovoj luci. Brodograditelj ne odgovara za štetu na brodu koja je nastala dok se brod nalazio u njegovoj luci, a koja nije posljedica popravka broda, pod uvjetom da dokaže višu silu. LXXX, 42-48, Izabrani sud, 8.V 1978.

- ČUVANJE BRODA - PLAĆANJE NAKNADE ZA ČUVANJE - Čuvar ima pravo na naknadu za čuvanje broda i nakon otkaza ugovora o čuvanju sa strane ostavitelja, ako ostavitelj odbija preuzeti brod. Međutim da bi imao pravo na ovu naknadu mora se starati o brodu. Ukoliko je brod zbog nestaranja sa strane čuvara propao, čuvar nema pravo na naknadu za čuvanje.
LXXIX, 45-46, Viši privredni sud SR Hrvatske, 2.VI 1973.

BRODAR

- ODGOVORNOST ZA ŠTETU NA LAKO POKVARLJIVOM TERETU - ODGOVORNOST BRODARA KOJI SE SPECIJALNO BAVI PRIJEVOZOM SMRZNUTE ROBE - ZNAČENJE RIJEČI "FROZEN" - Brodar je odgovoran za štetu koju pretrpi lako pokvarljivi teret zbog neodržavanja propisane niske temperature, ako se ne može utvrditi u kakvom je stanju teret primljen na prijevoz, pa i kada nije utvrđeno da li i na kojem dijelu puta nije bila održavana propisana temperatura. Kad je u teretnici navedeno da je teret "FROZEN" (engl. smrznuto), specijalizirani brodar se mora interesirati da li je teret smrznut ili duboko smrznut. Ukoliko tako ne postupi, odgovara za štetu prouzročenu neodržavanjem temperature propisane za duboko smrznutu robu. Duboko smrznuta roba zahtijeva održavanje temperature od najviše -18°C .
LXI, 70-71, Apelacioni sud, Douai, 19.X 1973.
- ODGOVORNOST BRODARA ZA OSPOSOBLJAVANJE SKLADIŠTA ZA OČUVANJE TERETA - FUMIGACIJA - Brodar je obvezan dužnom pažnjom osposobiti skladište broda za očuvanje tereta. On je udovoljio ovoj svojoj dužnosti ako dokaže da je poduzeo uobičajene mjere. Za fumigaciju te mjere su poduzete ako dokaže svjedodžbom nadležnog organa da je fumigacija uspješno obavljena prije ukrcaja tereta. Pod ovom pretpostavkom brodar ne odgovara za troškove fumigacije koja je izvršena u luci iskrcaja u svrhu uništenja parazita na teretu.
LXII, 61-64, Viši privredni sud SR Hrvatske, 19.VI 1973.
- ODGOVORNOST ZA NEUKRCAVANJE TERETA - Za neukrcavanje tereta slagačevom krivnjom brodar odgovara ako je slagač radio u njegovo ime.
LXI, 46-49, Viši privredni sud SR Hrvatske, 19.VI 1973.

- ODGOVORNOST ZA ŠTETU NA TERETU BRAŠNA - VLAŽNOST PALETA - Za štetu na teretu brašna koja je prouzročena vlažnošću paleta isključivo je odgovoran brodar koji je krcatelju stavio na raspolaganje vlažne palete. Krcatelj nije odgovoran, premda je mogao opaziti da su palete vlažne, ako je mogao pretpostaviti da se radi o vlažnosti prouzročenoj vanjskim uzrocima a ne sirovim drvom. Brodaru nije odgovoran dobavljač paleta za njihovu vlažnost ako ga brodar nije upozorio za koju su mu svrhu palete potrebne. Brodar mora znati da se osjetljivi teret kao što je brašno ne smije slagati na palete kojih je drvo mlađe od tri mjeseca.
LXII, 72-74, Apelacioni sud, Aix, 7.XII 1973.
- ODGOVORNOST ZA ŠTETU NA TERETU ZBOG NEVREMENA - Kad je uzrok šteti na teretu nevrijeme, brodar ne mora dokazati u svrhu oslobodjenja od odgovornosti da je nevrijeme imalo karakter više sile pod pretpostavkom da je teret bio pravilno složen i osiguran u brodu.
LXIV, 62-64, Trgovački sud, Paris, 2.IV i 28.VI 1973.
- ODGOVORNOST BRODARA - ŠTETA NA TERETU U UNUTRAŠNJOŠTI KONTEJNERA - Brodar nije odgovoran za štetu u unutrašnjosti kontejnera koja je nastala za vrijeme olujnog vremena, ako ne postoje vanjski znakovi oštećenja kontejnera koji bi ukazivali na to da su kontejneri bili slabo učvršćeni u brodu i međusobno se sudarali.
LXV, 53-55, Trgovački sud, Paris, 13.II 1974.
- ODGOVORNOST - ŠTETA NA ROBI KOJA JE POSLJEDICA MANE BRODA - Brodar je odgovoran za štetu koju pretrpi roba koju je preuzeo na prijevoz, ako je šteta posljedica propuštanja cijevi sanitarnog uređaja na brodu, a brodar ne dokaže da je uložio dužnu pažnju za pronalaženje i otklanjanje ove mane broda. Brodar pod navedenom pretpostavkom odgovara i za daljnju štetu koju je primatelj pretrpio.
LXVII, 73-75, Apelacioni sud, Rennes, 3.II 1975.
- ODGOVORNOST BRODARA ZA MANJAK ROBE - USKLADIŠTENJE ROBE NAKON ISKRCAJA - Brodar nije odgovoran za manjak iako je prilikom iskrcaja od strane primatelja i brodara zajednički utvrđeno da je ambalaža koleta oštećena, ako primatelj nakon toga nije u roku od tri dana zajednički sa brodarom utvrdio manjak, a pored toga skladištar, kod kojeg je roba bila uskladištena nakon iskrcaja, nije dokazao da je manjak nastao dok se roba nalazila kod brodara.
LXVI, 56-60, Viši privredni sud SR Hrvatske, 26.III 1975.

- ODGOVORNOST - ŠTETA NA TERETU DOK JE BIO NA PRISTANU
- Brodar nije odgovoran za štetu koja je nastala za vrijeme dok je teret bio na pristanu pod nadzorom slagačkog poduzeća a za račun primatelja.
LXIX, 72-74, Trgovački sud, Marseille, 13.VI 1975.
- ODGOVORNOST - POZIVANJE NA IZUZETI SLUČAJ IZ KONVENCIJE O TERETNICI - Ako se brodar poziva na izuzeti slučaj iz Konvencije o teretnici, mora dokazati da je taj slučaj prouzrokovao štetu.
LXX, 63-65, Francuski Kasacioni sud, 27.V 1975.
- ODGOVORNOST - ŠTETA NA TERETU KOJI SE PREVOZI NA PALUBI BRODA - Brodar će biti odgovoran za štetu koju pretrpi palubni teret, ukoliko je prijevoz na palubi broda dopušten, ako je šteta posljedica nedovoljnog osiguranja tereta.
LXX, 69-70, Trgovački sud, Paris, 12.XII 1975.
- ODGOVORNOST ZA OSIGURANJE TERETA U PRIJEVOZU - Brodar će biti odgovoran za nedovoljno osiguranje tereta ako nije kod slaganja tereta uložio dužnu pažnju.
LXX, 69-70, Trgovački sud, Paris, 12.XII 1975.
- ODGOVORNOST - LOŠE SLAGANJE TERETA - KOMERCIJALNA KRIVNJA - Loše slaganje tereta spada u komercijalnu krivnju članova posade broda za koju brodar odgovara i ne može se klauzulama osloboditi odgovornosti. Brodar je odgovoran za nepravilno slaganje kada se nepravilnost mogla otkriti dužnom pažnjom.
LXXIV, 60-61, Apelacioni sud, Paris, 14.X 1976.
- ODGOVORNOST - KRADJA KONTEJNERA - Za kontejner ukraden prije ukrcanja na brod, a nakon što je predan brodaru na prijevoz, brodar odgovara naručitelju.
LXXII, 71-72, Trgovački sud, Marseille, 27.IV 1976.
- ODGOVORNOST - ŠTETA NA TERETU PROUZROČENA POŽAROM - Za štetu prouzročenu požarom na brodu brodar ne odgovara ako nije osobno kriv. Pod štetom prouzročenom požarom, pored štete koju je prouzročila vatra, obuhvaća se i ona šteta koja je neposredna posljedica gašenja vatre.
LXXVII, 75-76, Apelacioni sud, Paris, 9.III 1977.
- ODGOVORNOST - ŠTETA NA ROBI - NETOČNE IZJAVE O PRIRODI ILI VRIJEDNOSTI ROBE - Brodar ne odgovara primaocu za gubitak ili štetu na robi, ako je krcatelj svjesno dao netočnu izjavu o prirodi ili vrijednosti robe.

Pravilo da se brodar može pozivati na netočnost izjava u teretnici jedino prema krcatelju, primjenjuje se samo ako se izjava odnosi na oznake, broj, količinu ili težinu robe.

LXXVI, 70-71, Trgovački sud, Paris, 23.II 1977.

- OGRANIČENJE ODGOVORNOSTI KADA SE PRIJEVOZ ROBE MOREM VRŠI U KONTEJNERIMA - JEDINICA TERETA - Kad u teretnici nije naveden broj koleta složenih u kontejner, kao jedinica tereta ("package"), u smislu ograničenja brodarove odgovornosti prema U.S. COGSA, ima se smatrati kontejner. Kad krcateljevo vlastito pakiranje nije funkcionalno i upotrebljivo za prekomorski prijevoz, teret dokaza je na krcatelju zašto kontejner nije jedinica tereta. Na krcatelju je tada da drugim dokaznim sredstvima dokaže da koleta složena u kontejner predstavljaju jedinice tereta.

LXII, 74-76, Apelacioni sud Sjedinjenih Američkih Država, 13.VIII 1973.

- OGRANIČENJE ODGOVORNOSTI - PRIJEVOZ KONTEJNERIMA - JEDINICA TERETA - Kontejner koji je brodar dao za smještaj kartonskih kutija televizora ne smatra se jedinicom tereta u smislu ograničenja brodarove odgovornosti. Jedinica tereta je svaka kutija sadržana u kontejneru.

LXXV, 64-68, Prvostepeni sud zapadnog distrikta države Washington, Seattle, USA, 30.IV 1976.

- Kontejner nije jedinica tereta ("package") za potrebe ograničenja brodarove odgovornosti ako je u teretnici naveden broj koleta složenih u kontejner. Ograničenje prema jedinici obračuna vozarine ("per customary freight unit") prema kanadskom pravu može doći do primjene samo kod tereta koji nije u kolektima.

LXII, 77-79, Kanadski Savezni sud, 30.V 1973.

- OGRANIČENJE ODGOVORNOSTI - POJAM KOLETA - KONTEJNER KAO JEDINICA TERETA - Brodar može ograničiti svoju odgovornost prema koletu. Pod koletom se podrazumijeva komad ili paket, koja ambalaža je takva da štiti sadržaj od rizika i opasnosti prijevoza. Ukoliko su paketi koji imaju takvu ambalažu smješteni u kontejner, jedinica tereta je kontejner, i to bez obzira da li je uz teretnicu priložena specifikacija u kojoj je točno naveden broj i vrsta paketa koji su u kontejner smješteni.

LXIV, 64-66, Trgovački sud, Havre, 19.X 1973.

- OGRANIČENJE ODGOVORNOSTI - PRIJEVOZ KONTEJNERA NA PALUBI BRODA - Brodar broda koji je rekonstruiran i kontejneri se prevoze na palubi može ograničiti svoju odgovornost po jedinici tereta.
LXIV, 66-70, Apelacioni sud Sjedinjenih Američkih Država, 2. područje (Second Circuit), 1.X 1973.
- OGRANIČENJE ODGOVORNOSTI - NESPOSOBNOST BRODA ZA PLOVIDBU - Pravo na ograničenje odgovornosti po jedinici tereta brodovlasnik i brodar ne gube ako se radi o odgovornosti za nesposobnost broda za plovidbu.
LXX, 70-72, SAD, Apelacioni sud 2. područja, 3.XII 1974.
- OGRANIČENJE ODGOVORNOSTI - JEDINICA TERETA - Kao jedinica tereta na temelju koje brodar ima pravo ograničiti svoju odgovornost uzima se vreća u koju je teret uvrećan, a ne tona kao mjera za obračun vozarine.
LXVIII, 41-42, Viši privredni sud SR Hrvatske, 14.V 1975.
- Ako je u teretnici navedeno koja su koleta sadržana u kontejneru, pod jedinicom tereta smatra se svako koleto a ne kontejner.
LXVIII, 59-60, Apelacioni sud, Rouen, 14.II 1975.
- Traktor i poluprikolica predstavljaju zajedno jednu jedinicu tereta za koju brodar odgovara ograničeno.
LXX, 69-70, Trgovački sud, Paris, 12.XII 1975.
- Kad se teret preda na prijevoz u koletima ili komadima, jedinica tereta je komad odnosno koleto, bez obzira na koji način je obračunata vozarina. Prema tome, ako je teret predan u vrećama jedinica tereta je vreća.
LXV, 31-32, Savezni sud, 10.VII 1974.
- Kao jedinica tereta na temelju koje brodar ima pravo ograničiti svoju odgovornost uzima se svežanj a ne tona kao jedinica za obračun vozarine.
LXVIII, 37-40, Viši privredni sud SR Hrvatske, 14.V 1975.
- OGRANIČENJE ODGOVORNOSTI PREMA KONVENCIJI OD 1957. - OSNIVANJE FONDA OGRANIČENE ODGOVORNOSTI - PRETVARANJE ZLATNE KLAUZULE (POINCARÈ FRANKA) U NACIONALNU VALUTU - Paritet DM prema Poincarè franku treba izračunati prema "orijentacionom tečaju" DM na dan osnivanja fonda, a ne prema službenom paritetu marke iz 1969.godine.
LXIV, 70-75, Viši Hanzeatski zemaljski sud, Hamburg, 2.VII 1974.

BRODARSKI UGOVOR NA PUTOVANJE U ODREJENU LUKU

- POJAM STIGLOG BRODA - Stigli brod ("arrived ship") je brod koji je stigao na mjesto unutar luke gdje je uobičajeno da brodovi čekaju na vez. Pretpostavka je da je na tome mjestu brod na neposredno raspolaganje naručitelju. Protudokaz je dopušten. Pismo spremnosti može se s toga mjesta predati, a stojnice počinju teći.
LXI, 61-69, Kuća Lordova, 18.VII 1973. i
LXXVII, 64-67, Kuća Lordova, 19.i 23.V 1977.

BRODARSKI UGOVOR NA VRIJEME

- UTVRDJIVANJE SADRŽAJA USMENO ZAKLJUČENOG UGOVORA - Ako se radi o sporu vezanom za sadržaj usmeno zaključenog ugovora, taj sadržaj utvrđuje sud po slobodnom uvjerenju na temelju svih relevantnih i konkretnih okolnosti.
LXXII, 60-63, Engleski Apelacioni sud, 9.VII 1975.
- ZNAČENJE RIJEČI "DISPONENT" - Ova riječ predstavlja tehnički izraz koji se upotrebljava za osobe kojima je dato pravo trgovačkog raspolaganja i upravljanja brodovima, te upravljanja tehničkim financijskim poslovanjem brodovima koji su takvim osobama povjereni na upravljanje. Disponent owner ne postaje brodar broda. Brodar ostaje brodovlasnik. Disponent owner postaje brodar samo onda ako je sklopio ugovor o zakupu broda.
LXV, 67-71, Viši privredni sud SR Hrvatske, 29.I 1975.
- ODGOVORNOST ZA OBVEZE IZ UGOVORA O PRIJEVOZU KOJEG JE ZAKLJUČIO DISPONENT OWNER - Ako disponent owner nije postao brodar za obveze iz ugovora o prijevozu, koji je on sklopio, odgovara pored njega i brodar.
LXV, 67-71, Viši privredni sud SR Hrvatske, 29.I 1975.
- POTPRIJEVOZNI UGOVOR - ODGOVORNOST BRODARA I NARUČITELJA PRIJEVOZA PODNARUČITELJU - Podnaručitelju odgovaraju brodar i naručitelj prijevoza. Odgovornost naručitelja nije ovisna o činjenici da li je teretnicu izdao brodar ili naručitelj.
LXXI, 53-59, Viši privredni sud SR Hrvatske, 19.V 1976.

- ODGOVORNOST BRODOVLASNIKA I NARUČITELJA U BRODARSKOM UGOVORU NA VRIJEME CIJELIM BRODOM KORISNIKU PRIJEVOZA ZA ŠTETU NA TERETU - Korisniku prijevoza solidarno odgovaraju za štetu koju je pretrpio prevezeni teret i brodovlasnik i naručitelj u brodarskom ugovoru na vrijeme za cijeli brod, ako je u izdanoj teretnici navedeno da su jedan i drugi brodari broda.
LXXV, 64-68, Prvostepeni sud zapadnog distrikta države Washington, Seattle, USA, 30.V 1976.
- PRIJEBOJ NARUČITELJEVE TRAŽBINE IZ UGOVORA S DUŽNOM VOZARINOM - Naručitelj može staviti u prijeboj tražbine koje ima izravno iz samog brodarskog ugovora u pogledu novčanih iznosa s dužnom vozarinom.
LXXX, 64-66, Engleski Apelacioni sud, 18.IV 1978.
- ODUSTANAK OD UGOVORA - BRODOVLASNIKOVA UPUTA ZAPOVJEDNIKU U POGLEDU IZDAVANJA TERETNICE - Brodovlasnikova uputa zapovjedniku broda da ne izdaje teretnice s napomenom "vozarina unaprijed plaćena", nego s uputom na odredbe brodarskog ugovora o privilegiju za vozarinu na ukrcanim stvarima znači u konkretnom slučaju odustanak od ugovora.
LXXX, 64-66, Engleski Apelacioni sud, 18.IV 1978.
- NAKNADA ŠTETE - U KOJOJ SE VALUTI ŠTETA MORA IZRAZITI - Kod dosudjivanja iznosa odgovornosti za štetu (ugovorne ili izvanugovorne) oštećenom se mora naknaditi šteta u iznosu koji je najbliži mogućoj šteti koju je ovaj zaista pretrpio. Valuta na koju treba glasiti presuda treba se odrediti primjereno okolnostima slučaja, tj. u valuti koja najispravnije odražava njegov gubitak. Engleski sudovi mogu donositi presude koje ne glase u funtama sterlinga.
LXXX, 67-70, Engleski Apelacioni sud, 8. i 9.II 1978.

BRODOVLASNIK

- ODGOVORNOST - SPOSOBNOST BRODA ZA PLOVIDBU - TIME-CHARTER - Kvazi-deliktna odgovornost brodovlasnika ne postoji prema primaocu, kada je stanje broda u pogledu sposobnosti za plovidbu bilo u redu i kada je šteta posljedica neulaganja dužne pažnje time-charterera da se održavaju uredjaji hladnjaka u redu.
LXXVII, 77-79, Trgovački sud, Paris, 27.VI 1977.

- ODGOVORNOST BRODOVLASNIKA - DAVATELJ BRODA U NAVAL
- Davatelj broda u naval koji je za primljeni teret izdao teretnicu sa svojim zaglavljem i iz koje ne slijedi da brodovlasnik nije i brodar, odgovoran je za štetu na teretu pa i kada je teret prevezao brodar uzimatelj broda u naval.
LXVI, 68-69, Apelacioni sud, Aix, 1.II 1974.
- OGRANIČENJE ODGOVORNOSTI - NESPOSOBNOST BRODA ZA PLOVIDBU - Pravo na ograničenje odgovornosti po jedinici tereta brodovlasnik i brodar ne gube ako se radi o odgovornosti za nesposobnost broda za plovidbu.
LXX, 70-72, SAD, Apelacioni sud 2. područja, 3.XII 1974.

BRODSKI DNEVNIK

- DOKAZNA SNAGA - Podaci unešeni u brodskom dnevniku imaju značaj podataka privatne isprave i podvrgnuti su slobodnoj ocjeni suda. Iznimku čine podaci koje unosi zapovjednik na temelju svog upravno-pravnog ovlaštenja, a ti podaci imaju značaj javne isprave pa imaju pretpostavljenu dokaznu snagu.
LXIX, 41-43, Viši privredni sud SR Hrvatske, 1.X 1975.

CESTOVNI PROMET

- AUTOMOBILSKA NEZGODA - UPOTREBA SIGURNOSNOG POJASA SA STRANE SUPUTNIKA - Suputnik nije kriv što nije upotrijebio sigurnosni pojas ako je iz konkretnih okolnosti mogao zaključiti da će vožnja biti sigurna. Pod ovom pretpostavkom vozač koji je prouzrokovao štetu odgovara za punu naknadu štete i nema pravo zahtijevati da se jedan dio štete prebaci na suputnika koji nije upotrijebio sigurnosni pojas.
LXXVII, 73-75, Engleski Prvostepeni sud, 7.X 1974.
- NAKNADA ŠTETE PROUZROKOVANE PROMETNOM NEZGODOM - Oštećeni ima pravo na naknadu štete prouzrokovane automobilu u iznosu koji nije naknadjen od osiguratelja iz naslova franšize, iznos koji je svom ozlijeđenom vozaču platio za prvih 30 dana bolovanja, te na izgublenu dobit za vrijeme za koje se kamion nije mogao popraviti.
LXXIX, 38-42, Viši privredni sud SR Hrvatske, 9.V 1978.

- OSIGURANJE OD ODGOVORNOSTI - Osiguratelj koji je osigurao odgovornost vlasnika odnosno korisnika cestovnog vozila dužan je osiguratelju oštećenog vozila, koji je svom osiguraniku nadoknadio štetu na osiguranom vozilu, nadoknaditi štetu u punom iznosu, pa i kada je za štetu odgovoran i vlasnik drugog vozila koji je sudjelovao u prometnoj nesreći. Osiguratelj koji je na ovaj način nadoknadio štetu, ima pravo u posebnoj parnici zahtijevati da mu se nadoknadi iznos isplaćene osigurnine u omjeru odgovornosti drugog vozila.

LXXVI, 72-74, Viši privredni sud SR Hrvatske, 11.V
1977.

- PREOPTEREĆENJE CESTE - Vozar koji preoptereti cestu težinom vozila većom od dopuštene, dužan je poduzeću za putove nadoknaditi štetu. Ta se šteta nadoknadjuje na temelju same činjenice da je prijevoz izvršen prekoracenom težinom vozila, bez obzira što nije dokazano konkretno oštećenje ceste. Vozar koji na ovaj način optereti cestu, dužan je s poduzećem za ceste sklopiti ugovor o iznosu naknade, a ukoliko to ne učini, plaća naknadu koju bi platio da je ugovor bio zaključen. Najveća dopuštena težina vozila iznosi 40 tona, s tim da najveći dopušteni pritisak po jednoj osovini ne smije biti veći od 10 tona, a po dvostrukoj od 16 tona.

LXIII, 68-72, Viši privredni sud SR Hrvatske, 27.XI
1973.

- POPRAVAK CESTE - OŠTEĆENJE POŠTANSKIH KABLOVA - Izvođač radova je odgovoran za štetu koju telefonskim kablovima prouzroči prilikom popravka ceste ako poduzeće PTT saobraćaja nije bilo obaviješteno o namjeravanim radovima najmanje 30 dana prije početka izvođenja radova.

LXX, 50-52, Viši privredni sud SR Hrvatske, 9.IX 1975.

- SIGURNOST CESTOVNOG PROMETA - UDALJENOST IZMEDJU VOZILA - Vozač cestovnog motornog vozila koje se kreće za drugim motornim vozilom, mora svoje vozilo držati na takvoj udaljenosti od vozila ispred sebe, koja mu omogućava da izbjegne sudar sa tim vozilom u slučaju da ono naglo uspori svoje kretanje ili se naglo zaustavi. Ako se na putu izvan naselja motorna vozila kreću u koloni čija ukupna dopuštena težina premašuje 3.500 kg, ili čija dužina iznosi više od 10 metara, vozači moraju održavati razmak između vozila od najmanje 100 metara. Vozač koji prouzroči štetu vozilu ispred sebe uslijed toga što nije držao propisani razmak između vozila postupa s grubom nepažnjom.

LXX, 35-36, Viši privredni sud SR Hrvatske, 20.V 1975.

- SUDAR AUTOMOBILA - KRIVNJA ZA SUDAR - Za sudar je kriv vozač automobila koji svoju vožnju nije prilagodio prilikama prometa.
LXXIII, 46-47, Viši privredni sud SR Hrvatske, 6.XII 1976.

ČAMAC

- ČAMAC ZA ZABAVU - PLOVILO ZA PLAŽU - POJAM - Čamac za zabavu je plovni objekt namijenjen za zabavu, koji s obzirom na svoje dimenzije mora biti upisan u upisnik. Ukoliko čamac iz navedenog razloga ne mora biti upisan u upisnik, radi se o plovilu za plažu.
LXXIII, 68-72, Apelacioni sud, Grenoble, 13.II 1975.
- ODGOVORNOST VLASNIKA ČAMCA - PREVRTANJE ČAMCA - UTAPLJANJE OSOBE IZ ČAMCA - Vlasnik čamca je odgovoran za smrt osoba koje je pozvao u svoj čamac, ako je utapljanje prouzrokovano prevrnućem čamca izazvano valovima kojima čamac nije mogao odoljeti, a vlasnik nije poduzeo na vrijeme mjere da se čamac skloni na sigurno mjesto, premda mu je iz okolnosti slučaja moralo biti poznato da se čamac nalazi u velikoj opasnosti.
LXXIII, 68-72, Apelacioni sud, Grenoble, 13.II 1975.
- ODGOVORNOST IZVODJAČA I PRODAVAOCA ČAMCA - DAVANJE UPUTA O PODUZIMANJU SIGURNOSNIH MJERA - Izvodjač i prodavaoc čamca ne moraju kupcu dati upute o poduzimanju sigurnosnih mjera u plovidbi s čamcem. Nasuprot tome, odgovaraju ako iz njihovih prospekata netočno slijedi da je čamac namijenjen većim opasnostima mora, nego mu stvarna konstrukcija dopušta. Ne postoji odgovornost prodavaoca i izvodjača za mane čamca koje nisu prouzročile njegovo prevrtanje.
LXXIII, 68-72, Apelacioni sud, Grenoble, 13.II 1975.

ČASNIČKA POTVRDA

- Časnička potvrda stvara pretpostavku o točnosti podataka o teretu na koji se odnosi, premda je u njoj navedeno da podaci nisu provjereni, ako u potvrdi nije naveden razlog nemogućnosti provjeravanja tih podataka.
LXXII, 71-72, Trgovački sud, Marseille, 27.IV 1976.

HIPOTEKA

- HIPOTEKA NA BROD U GRADNJI - NADLEŽNOST SUDA ZA DOZVOLU UPISA HIPOTEKE NA BROD - Za dozvolu upisa hipoteke na brod u gradnji nadležan je okružni privredni sud na čijem području se nalazi brodogradilište gdje se brod gradi.
LXVII, 45-46, Viši privredni sud SR Hrvatske, 22.X 1974.
- PRIMJENA PRAVA - Na hipoteku na brodu i druga stvarna prava na brodu primjenjuje se pravo zastave broda. To pravo vrijedi i za red namirenja stvarnopravnih vjerovnika.
LXIX, 39-41, Viši privredni sud SR Hrvatske, 27.VIII 1975.
- NEISPLAĆENI DUG OSIGURAN MORTGAGEOM - PRINUDNA PRODAJA BRODA - TROŠKOVI ISKRCAJA TERETA - Troškovi iskrcaja i čuvanja tereta padaju na teret vlasnika tereta u slučaju da pomorsko-izvršni organ izda nalog da se proda samo brod. Izvršni organ treba izračunati dio troškova koji pada na svakog od ovlaštenika tereta i onda zatražiti plaćanje tog iznosa ili pružanje sigurnosti koju će sud smatrati dovoljnom.
LXXVII, 69-70, Engleski Apelacioni sud, 27.V 1977.

KAMIONSKI PRIJEVOZ

- ODGOVORNOST VOZARA - LOŠE STANJE CESTE - ZAPISNIK O UZROCIMA ŠTETE - Vozar nije odgovoran za štetu prouzročenu lošim stanjem ceste, ako je imalac prava pristao da se roba odnosnim putem preveze, te ako je put od strane nadležnih organa predan u saobraćaj. Zapisnik u kojem se navodi da je uzrok šteti loše stanje puta ne može poslužiti kao dokaz, ako su taj zapisnik sastavile osobe kojima nije moglo biti poznato u kakvom se stanju nalazio put u vrijeme kada je oštećena roba prevezena. Vozačev potpis na zapisniku ne obvezuje vozača, ako se radi o šteti za koju vozač ne odgovara.
LXII, 64-67, Viši privredni sud SR Hrvatske, 27.XI 1973.
- ODGOVORNOST VOZARA - MANJAK ROBE - NAČIN VAGANJA - I kad je količina robe vagana nepouzdanim načinom, smatra se da je vaganje bilo točno, ako se ustanovi velika razlika između količine robe primljene na prijevoz i one koju je vozač predao primaocu. Nepouzdan je način vaganja kad se vozilo važe na dijelove u dva navrata.
LXIII, 66-68, Viši privredni sud SR Hrvatske, 27.XI 1973.

- ODGOVORNOST VOZARA - PAD KAMIONA - Vozar odgovara za štetu na robi koja je prouzročena padom kamiona iz razloga što je vozač skrenuo s ceste da izbjegne sudar sa zaprežnim kolima čiji se konj poplašio. LXVI, 46-49, Viši privredni sud SR Hrvatske, 15.X 1974.
- ODGOVORNOST VOZARA ZA ŠTETU NA ROBI ZBOG ZAKAŠNJE-NJA - Ako je vozar prouzrokovao zakašnjenje namjerno ili grubom nepažnjom odgovara imatelju prava i za izmaklu dobit. Imatelj prava mora dokazati vozarovu kvalificiranu krivnju. Ne smatra se da je zakašnjenje nastalo kvalificiranom krivnjom ako je kamion prošao put u prosjeku s 40 km na sat. LXVII, 50-52, Viši privredni sud SR Hrvatske, 12.II 1975.
- ODGOVORNOST VOZARA - OPĆENITO - Smatra se da je vozar primatelju uredno predao robu ako primatelj bez prigovora potpiše tovarni list. Okolnost da je primatelj stavio opaske na ispravu iz ugovora o kupoprodaji kao kupac, ne utječe na pravne odnose iz prijevoznog ugovora, pa tako ni na okolnost da je roba preuzeta onako kako je navedena u tovarnom listu. LXVII, 53-56, Viši privredni sud SR Hrvatske, 13.II 1975.
- ODGOVORNOST VOZARA - SLUČAJEVI POSEBNIH OPASNOSTI - Medju slučajeve posebni opasnosti spadaju i staklenke. Vozar ne odgovara ako učini vjerojatnim da je do loma staklenki došlo zbog njihovih prirodnih svojstava, a imalac prava tu vjerojatnost ne pobija. LXVIII, 42-44, Viši privredni sud SR Hrvatske, 20.V 1975.
- ODGOVORNOST VOZARA - ŠTETA NA TERETU PROUZROKOVANA SUDAROM VOZILA - OBAVEZNO OSIGURANJE OD ODGOVORNOSTI - Vozar ne odgovara za štetu prouzročenu sudarom vozila koje nije mogao spriječiti. Obaveznim osiguranjem od odgovornosti vlasnika odnosno korisnika motornog vozila nije pokrivena šteta prouzročena teretu koje odnosno vozilo prevozi. LXXII, 37-41, Viši privredni sud SR Hrvatske, 10.VIII 1976.

- ODGOVORNOST VOZARA - ODGOVORNOST PRIMATELJA - PRIJEVOZ KEMIKALIJA - Kod prijevoza kemikalija vozar je dužan dati točne upute vozaču o identitetu robe koju prevozi. Primatelj je prilikom preuzimanja te robe dužan interesirati se o kakvoj robi se radi. Ukoliko vozač primatelju nije naveo koju je robu dovezao, a primatelj je bez ustanovljenja identiteta robe istu primio i zbog toga je nastala šteta, štetu snose u jednakim dijelovima vozar i primatelj.
LXVI, 62-65, Viši privredni sud SR Hrvatske, 18.XII 1970.
- VOZARINA - Primatelj je dužan platiti vozarinu navedenu u tovarnom listu. Na ovu njegovu obvezu ne utječe činjenica da je kupac-primatelj kupio preveženu robu pod klauzulom franco svoje skladište.
LXVI, 53-55, Viši privredni sud SR Hrvatske, 11.II 1975.
- Pitanje da li je neka osoba naručila prijevoz i time se obvezala na plaćanje vozarine, spada u stvarne činjenice, i presuda suda, kada se radi o sporu male vrijednosti, ne može se pobijati navodom da je sud netočno utvrdio to činjenično stanje.
LXXII, 34, Viši privredni sud SR Hrvatske, 23.VI 1976.
- Za vozara je irelevantan ugovor između pošiljatelja i primatelja s kojim se regulira dužnost snasnanja troškova prijevoza. Vozar da bi bio obavezan prema tom ugovoru, mora na njega pristati.
LXXII, 41-45, Viši privredni sud SR Hrvatske, 30.IX 1976.
- Primatelj je dužan platiti vozarinu i kada u tovarnom listu nije navedeno tko vozarinu plaća. Da bi vozar imao pravo zahtijevati naplatu vozarine od pošiljatelja, a koju vozarinu je morao platiti primatelj, mora se pokušati naplatiti izvršavanjem prava retencije na robu.
LXXII, 41-45, Viši privredni sud SR Hrvatske, 30.IX 1976.
- I kada se prijevoz vrši na temelju okvirnog ugovora o prijevozu, zastarni rok za vozarinu svakog međunarodnog prijevoza počinje teći po isteku triju mjeseca od dana zaključenja ugovora o prijevozu.
LXXII, 41-45, Viši privredni sud SR Hrvatske, 30.IX 1976.

- MEDJUNARODNI SAOBRAĆAJ - DUŽNOST PLAĆANJA VOZARINE I OSTALIH TROŠKOVA PRIJEVOZA OD STRANE PRIMAoca - Da bi vozar imao pravo od primaoca zahtijevati vozarinu i ostale troškove prijevoza koji nisu uključeni u vozarinu, uključivši i dangubninu prilikom istovara, potrebno je da svoje potraživanje prije predaje robe unese u tovarni list. Ako vozaru nije poznat iznos potraživanja, dovoljno je da u tovarni list samo unese opasku o postojanju potraživanja kojega će iznos naknadno dokazati.
LXII, 53-56, Viši privredni sud SR Hrvatske, 23.IV 1973.
- TOVARNI LIST - POPUNJAVANJE - Vozar je dužan ispuniti tovarni list prema nalogu koji dobije od pošiljatelja. To se odnosi i na dužnost plaćanja vozarine od strane primatelja.
LXXII, 41-45, Viši privredni sud SR Hrvatske, 30.IX 1976.
- NEPRAVILNO SLAGANJE TERETA - ODGOVORNOST - Ovlašteniku tereta-primatelju, za nepravilno slaganje tereta odgovara pošiljatelj koji je teret nepravilno složio, koja je okolnost prouzročila oštećenje tereta.
LXXIII, 48-50, Viši privredni sud SR Hrvatske, 6.XII 1976.
- NAKNADA ZA ČEKANJE KAMIONA NA UTOVAR - Ne postoji dužnost naknade za čekanje kamiona na utovar, ako je slagač obavijestio zainteresirane da utovar neće uslijediti ugovorenog dana, već sutradan, i na temelju te obavijesti kamioni su otišli s mjesta utovara.
LXXIV, 37-39, Viši privredni sud SR Hrvatske, 4.IV 1977.
- ISKRCAJ TERETA IZ KAMIONA NA OBALU - ŠTETA - ODGOVORNOST - Lučki slagač i cestovni vozar solidarno odgovaraju za štetu koju skrivi lučki slagač prilikom iskrcanja tereta iz kamiona na obalu. Ako se slagač priznao odgovornim za štetu, za tu istu štetu vozar ne odgovara.
LXXIV, 61-63, Trgovački sud, Marseille, 22.VI 1976.

KLAUZULA

- "FIO" - Klauzula FIO se odnosi samo na troškove iskrcanja a ne i na snaganje rizika. Prema tome, i kad se teret iskrcava pod uvjetima ove klauzule protest brodaru se može uložiti i kada se teret primi ispod čekrka.
LXXII, 48-57, Viši privredni sud SR Hrvatske, 5.XI 1976.

- "FRANCO UTOVARNA STANICA" - I kad je roba prodana "franco utovarna stanica", prodavalac snosi štetu koja je nastala na robi za vrijeme prijevoza, ako je uzrok šteti nepravilno slaganje robe u vozilu koju je slagao prodavalac.
LXIII, 63-66, Viši privredni sud SR Hrvatske, 27.XI. 1973.

KOMISIONI POSAO

- TERET SNAŠANJA ZAKONSKIH OBVEZA PRI UVOZU ROBE - Komisionar ima pravo komitentu zaračunati iznose plaćene za podmirenje zakonskih obveza pri uvozu robe, kao što su npr. carina i troškovi nastali u vezi s carinjenjem robe, jer su to nužni izdaci koje snosi krajnji korisnik robe - komitent.
LXIX, 33-38, Viši privredni sud SR Hrvatske, 25.IV 1975.
- VANSUDSKA NAGODBA - Ako su komisionar i komitent vansudskom nagodbom definitivno riješili reklamaciju u pogledu kvalitete robe i sve zahtjeve za naknadu štete, a napose visinu štete iz te reklamacije, onda komisionar ne može osnovano tražiti naknadu štete od komitenta u sudskom sporu.
LXIX, 33-38, Viši privredni sud SR Hrvatske, 25.IV 1975.

KOMPENZACIJA

- NAPLATA PUTEM KOMPENZACIJE - Vjerovnik koji je ugovorio naplatu tražbine putem kompenzacije mora ostaviti dužniku primjereni rok za plaćanje duga. Ukoliko tako ne postupi, već prije isteka primjerenog roka podigne tužbu a dužnik se ne protivi tužbenom zahtjevu, mora snositi troškove postupka.
LXV, 36-37, Viši privredni sud SR Hrvatske, 18.XII 1974.

KONVENCIJA O TERETNICI OD 1924. GODINE

- PRIMJENA - Konvencija o teretnici od 1924. godine primjenjuje se na one prijevoze koji se obavljaju između dviju luka različitih država, a teretnica je izdana u luci ukrcaja koja se nalazi u državi potpisnici Konvencije.
LXIV, 62-64, Trgovački sud, Paris, 2.VI i 28.VI 1973.
- PRIMJENA - PRIJEVOZ TERETA NA PALUBI BRODA - Na teret ukrcan na palubu broda ne primjenjuje se Konvencija o teretnici od 1924, pa i kada stranke ugovore njenu primjenu.
LXX, 69-70, Trgovački sud, Paris, 12.XII 1975.

KUPOPRODAJA MEDJUNARODNA

- DISTANCIONA KUPOPRODAJA - PLAĆANJE I MOGUĆNOST UTUŽENJA U STRANOJ VALUTI - Pred engleskim sudovima kupovna se može utužiti u stranoj valuti ako je ista bila ugovorena.
LXX, 58-63, Engleski Apelacioni sud, 10.II 1975.
- Presude engleskih sudova mogu glasiti na stranu valutu.
LXXI, 59-61, Kuća Lordova, 19, 20, 21. i 22.V 1975.
- NEISPUNJENJE OBVEZE SA STRANE PRODAVAOCA - PRAVO KUPCA - Ukoliko je prodavalac odgovoran zato što nije u ugovorenom roku isporučio kupljenu stvar, kupac ima pravo zahtijevati naknadu štete, a ne isporuku kupljene stvari. Isporuku može zahtijevati samo onda ako se radi o stvari koja se inače ne može nabaviti. Među ove stvari ne spadaju strojevi koji se inače izrađuju. Kod utvrđivanja visine štete uzima se u obzir i šteta koju je kupac pretrpio zbog zakašnjele nabave stvari.
LXIX, 63-67, Engleski Apelacioni sud, 22. i 23.I 1975.
- ZNAČENJE PISMENIH IZJAVA - U odnosima privrednih organizacija u poslovima kupoprodaje, napose ako se radi o poslovima međunarodne trgovine, ponašanje stranaka ocjenjuje se prema njihovim pismenim izjavama. Drugim riječima, u odnosima stranaka mjerodavni su njihovi pismeni podnesci. Kod toga se ne uzimaju u obzir motivi radi kojih su ti podnesci dati.

KUPOPRODAJA CIF

- NEISPRAVNOST CERTIFIKATA O KAKVOĆI PRODANE STVARI ZBOG INSPEKTOROVE NEMARNOSTI - Ukoliko je u kupoprodajnom ugovoru bilo ugovoreno da se kakvoća i stanje prodane stvari utvrđuje službenim certifikatom pri ukrcaju i prodavalac je bio u dobroj vjeri, kupac ne može uspjeti sa zahtjevom za naknadu štete od prodavaoca zbog toga što je certifikat bio neispravan radi konačnosti certifikata. Po američkom pravu moguća je tužba za naknadu štete od nemarnog inspektora.
LXII, 67-69, Engleski Apelacioni sud, 20.VI 1973.
- UGOVORNI FORMULAR GAFTA BR.100 - DJELOVANJE ZABRANE IZVOZA NA ISPUNJENJE UGOVORA - Uzročnost zabrane izvoza za neispunjenje ugovora ne mora se dokazivati sa strane prodavaoca, jer "frustracija" (naknadno onemogućenje izvršenja ugovora), a to je i zabrana izvoza, neposredno i automatski briše ugovor ili njegov dio na koji se zabrana odnosi.
LXXX, 58-60, Kuća Lordova, 18.V 1978.

KUPOPRODAJA FOB

- SNAŠANJE RIZIKA ZA ŠTETU NA ROBI - Kupac kojem na odredištu stigne pokvarena roba, da bi imao pravo odbiti preuzimanje robe, i na eventualnu naknadu štete, mora dokazati da je roba bila pokvarena za vrijeme ukrcaja na brod u ukrcajnoj luci. Rizik za štetu na robi koju ova pretrpi nakon prelaska brodske ograde u luci ukrcaja, pada na kupca.
LXXIX, 62, Apelacioni sud, Paris, 1.VII 1977.

LUČKE NAKNADE

- PLAĆANJE LUČKE NAKNADE ZA ISKRCAJ TERETA IZ BRODA - Ovu je naknadu dužan platiti brodar broda iz kojega je teret iskrcan. Takodjer i u slučaju kada je brodar, koji je ujedno i prodavalac iskrcanog tereta, sa svojim kupcem ugovorio da će lučku naknadu za iskrcaj tereta platiti kupac.
LXXIV, 39-41, Viši privredni sud SR Hrvatske, 4.IV 1977.
- PLAĆANJE LUČKE NAKNADE ZA KORISTENJE LUKE NAKON SPASAVANJA - Spasavatelj broda nije dužan platiti tu naknadu. Bio je dužan platiti pod uvjetom da je on naredio zadržavanje broda u luci. Činjenica da je zabranu odlaska broda iz luke naredio sud, pa i na zahtjev spasavatelja, ne stvara spasavateljevu obvezu za plaćanje naknade.
LXXV, 54-56, Okružni privredni sud, Split, 30.VI 1976.
- NAPLATA LUČKE LEŽARINE I OSTALIH TROŠKOVA ZA USLUGE UČINJENE BRODU ZA VRIJEME NJEGOVOG BORAVKA U LUCI - Lučke naknade navedene u Zakonu o pomorskom i vodnom dobru, lukama i pristaništima SR Hrvatske dužan je platiti brod pa i kada je prisilno zaustavljen u luci na temelju sudske privremene naredbe. Naknadu za učinjene usluge predviđjene u tarifi OUR-a koji eksploatira luku, dužan je platiti brod ako je te usluge zatražio brodar, zapovjednik ili agent broda te ako su izvršene na temelju rješenja nadležnih organa. Na dužnost broдача da plati navedene usluge ne utječe okolnost da njih prema ugovoru o prijevozu mora platiti primatelj.
LXVII, 56-61, Viši privredni sud SR Hrvatske, 5.III 1975.
- ZASTARA POTRAŽIVANJA ZA LUČKE USLUGE - Potraživanje lučke radne organizacije prema inokosnom brođaru za izvršene lučke usluge zastaruje za dvije godine.
LXVIII, 33-34, Viši privredni sud SR Hrvatske, 23.IV 1975.

OSIGURANJE BRODA

- SKLAPANJE UGOVORA O OSIGURANJU - Ugovor o osiguranju je sklopljen kad su se stranke sporazumjele o predmetu osiguranja. Nije potrebno da se sporazume u vrijeme sklapanja ugovora i o vrijednosti predmeta osiguranja i premiji.
LXVI, 70-75, Viši privredni sud SR Hrvatske, 29.I 1975.
- VRIJEDNOST OSIGURANOG PREDMETA - Ukoliko se drukčije ne ugovori kao vrijednost osiguranog predmeta uzima se njegova stvarna a ne knjigovodstvena vrijednost.
LXVI, 70-75, Viši privredni sud SR Hrvatske, 29.I 1975.
- OSIGURANJE BRODA U TEGLJENJU - Osiguranik mora dokazati da je brod koji se tegli nakon pretrpljene avarije imao svjedodžbu o sposobnosti za tegljenje. Za brodove ovu svjedodžbu u nas izdaje Jugoslavenski registar brodova, a za čamce Lučka kapetanija. Dozvola Lučke kapetanije za vadjenje potonulog broda nije dozvola za tegljenje. Ukoliko brod ne posjeduje navedenu svjedodžbu, osiguratelj nije dužan nadoknaditi štetu nastalu potonućem broda za vrijeme tegljenja. Okolnost da osiguratelj prilikom zaključenja ugovora nije zatražio dokaz da brod posjeduje navedenu svjedodžbu, ne utječe na osiguranikovu obvezu da tu svjedodžbu za brod pribavi.
LXV, 63-67, Viši privredni sud SR Hrvatske, 24.IV 1974.

OSIGURANJE MOTORNOG VOZILA

- OSIGURANJE MOTORNOG VOZILA PREKO OSIGURATELJEVOG POSREDNIKA - ZAKLJUČENJE UGOVORA O OSIGURANJU NA NEFORMALAN NAČIN - ULOGA (SVOJSTVO) OSIGURATELJEVOG POSREDNIKA - PRIJENOS OSIGURANJA S JEDNOG VOZILA NA DRUGO - Osiguranik se ima pravo u potpunosti osloniti na ono što mu izjavi posrednik osiguranja, pa makar to bilo i u telefonskom razgovoru. Izjava posrednika osiguranja da će biti izvršen prijenos osiguranja s jednog vozila na drugo u smislu traženja osiguranika, znači da je izvršen valjan prijenos osiguranja uz uvjete osiguranika. Posrednik osiguranja zapravo predstavlja punomoćnika (agenta) osiguratelja. Ugovor o osiguranju može biti zaključen i usmenim putem, tj. neformalno.
LXXX, 72-75, Engleski Apelacioni sud, 21.VI 1978.

OSIGURANJE TERETA

- **AKTIVNA LEGITIMACIJA OSIGURATELJA - UTVRĐJIVANJE MANJKA TERETA** - Osiguratelj je aktivno legitimiran prema brodaru ako je od primaoca po teretnici dobio cesionu ispravu s kojom mu ustupa prava koja ima prema brodaru. Smatra se da je manjak tereta dokazan ako je kontradiktorno utvrđen između primaoca i brodarovog agenta.
LXXIX, 64-66, Viši privredni sud SR Hrvatske, 2.VI 1978.
- **FRANCUSKA POLICA OSIGURANJA "FAP OSIM"** - Prema francuskoj polici osiguranja "FAP osim" osiguratelj pokriva rizike ne samo za štetu koja je prouzročena vatom, već i one koje su nužna i neposredna posljedica gašenja požara.
LXXVII, 75-76, Apelacioni sud, Paris, 9.III 1977.
- **PODUZIMANJE MJERA SA STRANE OSIGURANIKA U SVRHU OČUVANJA OSIGURATELJEVOG PRAVA SUBROGACIJE** - Osiguratelj se ne može pozivati u svoju korist na činjenicu da osiguranik nije ništa poduzeo u svrhu očuvanja prava regresa prema brodaru, ako je brodar presuđen na naknadu štete koja je predmet spora iz ugovora o osiguranju. Činjenica da je osiguranik dobio presudu protiv štetnika, ne priječi ga da podnese tužbu i protiv osiguratelja. Osiguranik ima interesa da zahtijeva, pa makar i sudskim putem, isplatu osigurnine od osiguratelja.
LXXXIV, 70-72, Apelacioni sud, Paris, 7.VII 1976.
- **SUBROGACIJA OSIGURATELJA** - Osiguratelj u postupku subrogacije nema pravo od štetnika zahtijevati štetu, za koju se osiguranik odrekao zahtijevati je.
LXXIII, 72-73, Viši privredni sud SR Hrvatske, 23.II 1977.
- **SUBROGACIJA OSIGURATELJA - ISPRAVA O SUBROGACIJI** - Da bi isprava o subrogaciji bila valjana potrebno je da sadrži podatke o osiguraniku, osiguratelju, predmetu osiguranja i isplaćenoj osigurnini.
LXXI, 74-76, Apelacioni sud, Aix, 16.V 1975.
- **SUBROGACIJA OSIGURATELJA - PRAVA I OBEVEZE OSIGURATELJA IZ UGOVORA O PRIJEVOZU** - Osiguratelj koji je osigurao robu iz ugovora o kupoprodaji, kad tuži brodara za naknadu štete, ima prava i obveze iz ugovora o prijevozu.
LXXI, 70-72, Apelacioni sud, Paris, 17.XII 1975.

- OSIGURATELJEV REGRESNI ZAHTJEV PREMA ODGOVORNOJ OSOBI - Nije opravdan osiguratelj subrogacioni zahtjev na temelju činjenice da primalac nije brodaru uložio valjani protest i da je time osiguratelj tereta lišen svoga zahtjeva od brodara, jer nepodnašanje protesta ne prekludira zahtjev od brodara. Pod ovim uvjetom osigurateljeva tužba prema primaocu tereta je preuranjena dok se pravomoćno ne utvrdi da tužba protiv brodara nije usvojena zbog nemogućnosti dokaza koji je nepodnošenjem protesta, prebačen na primaoca.
LXI, 49-52, Viši privredni sud SR Hrvatske, 2.VIII 1973.
- ŠTETA NA ROBI USKLADIŠTENJOJ U JAVNIM SKLADIŠTIMA - NALAZ AVARIJSKOG KOMESARA OSIGURATELJA - Ovaj nalaz stvara oborivu pretpostavku da su u njemu sadržani navodi istiniti i kada nije sastavljen u prisutnosti protivne stranke.
LXXI, 42-43, Viši privredni sud SR Hrvatske, 16.XII 1975.
- OSIGURANJE ROBE U PRIJEVOZU ŽELJEZNICOM - CESIONA ISPRAVA - TKO JE MOŽE IZDATI - Cesionu ispravu može izdati samo primatelj. Ako je tužitelj osiguratelj njemu cesionu ispravu ne može izdati osiguranik koji nije primatelj robe, premda je on njezin korisnik, odnosno vlasnik. Cesionu isprava može biti izdana i na stranom jeziku. Može biti podnesena sudu i u drugostepenom postupku.
LXXIII, 43-46, Viši privredni sud SR Hrvatske, 6.XII 1976.
- OSIGURANJE ROBE U PRIJEVOZU ŽELJEZNICOM - UTVRDJIVANJE ŠTETE I OBVEZA OSIGURATELJA - Osiguratelj nije dužan nadoknaditi štetu ako osiguranik nije na propisan način utvrdio štetu prilikom preuzimanja robe i time željeznicu oslobodio od odgovornosti.
LXVIII, 69-71, Viši privredni sud SR Hrvatske, 15.IV 1975.
- OSIGURANJE TEKUĆEG GORIVA - Kad je u polici osiguranja navedeno da osiguratelj pokriva rizik od časa ukrcaja tereta u brod pa do njegovog ulaska u primaočev rezervar, a da će se nadoknaditi manjak u količinskoj razlici koja se utvrdi prema težini unesenju u teretnicu nakon kontrole ukrcanog tereta i onoj težini koja se ustanovi po dolasku broda u luku odredišta, osiguratelj ne pokriva manjak koji je ustanovljen nakon što je teret ušao u primaočev rezervar.
LXIII, 87- 88, Trgovački sud, Paris, 19.III 1973.

- OSIGURANJE TEKUĆEG GORIVA - MANJAK NA UKRCANOM TERETU NAFTE - TRAJANJE OSIGURANJA - Kad je prema općim uvjetima police za osiguranje robe rizik pokriven do ulaska nafte u rezervare primaoca, i kada u posebnim uvjetima stoji da će gubici koje snosi osiguratelj biti određeni razlikom koja bi postojala između kontrolirane težine u polasku, unijete u teretnicu, i težine ustanovljene od strane uobičajenih organa kontrole po dolasku - Osiguratelj ne odgovara za štetu ustanovljenu nakon što je nafta ušla u rezervare osiguranika a da nikakav manjak nije bio ustanovljen za vrijeme uobičajene kontrole po dolasku, a prije istovara.
LXV, 73-75, Trgovački sud, Paris, 19.III 1973.

OSIGURANJE TRANSPORTNO

- OSIGURANJE ODGOVORNOSTI - ZASTARA OSIGURATELJEVOG PRAVA SUBROGACIJE - Osiguratelj u svom subrogacionom zahtjevu prema osobi odgovornoj za prouzročenu štetu stupa u pravnu poziciju svog osiguranika i ne vrši svoje originarno pravo. Ovo se odnosi i na zastaru. Prema tome i za osigurateljev subrogacioni zahtjev prema štetniku zastara počinje teći od časa kad je oštećeni osigurateljev osiguranik saznao za štetu i štetnika, a ne od časa kada je osiguratelj svom osiguraniku isplatio osigurninu.
LXV, 60-62, Viši privredni sud SR Hrvatske, 6.III 1974.
- USTUPANJE TRAŽBINE OD STRANE OSIGURATELJA - Osiguratelj ima pravo svoju tražbinu, koju je stekao na temelju svoga prava subrogacije, ustupiti bilo kome pa i svom osiguraniku od kojega je stekao tražbinu. Nije zabranjeno između osiguratelja i osiguranika, kome je osiguratelj ustupio svoju tražbinu iz subrogacionog zahtjeva, sklopiti ugovor na temelju kojega stranke ugovaraju da će jedan dio svote osiguranik na temelju ustupljene tražbine predati osiguratelju.
LXXIV, /Viši privredni sud SR Hrvatske, 29.IX 1976.
67,

OSIGURANJE ŽELJEZNIČKIH VOZILA

- PRAVO OSIGURANIKA NA NAKNADU ŠTETE - PODUZIMANJE POTREBNIH MJERA DA SE ŠTETA SMANJI - Osiguranik ne gubi pravo na naknadu štete ako propusti obavijestiti osiguratelja o nastaloj šteti, premda drukčije određuju pravila osiguranja. Osiguratelj bi imao pravo na umanjenje osigurnine ako dokaže da osiguranik nije poduzeo potrebne mjere da se šteta smanji. Osiguranik ne može poduzeti bilo kakve mjere u svrhu smanjenja štete ako je šteta prouzročena sudarom motornih vozila.
LXXX, 70-72, Viši privredni sud SR Hrvatske, 30.I 1978.

PLOVILO ZA PLAŽU

- POJAM - Plovilo za plažu je čamac koji s obzirom na svoje dimenzije ne mora biti upisan u upisnik. LXXIII, 68-72, Apelacioni sud, Grenoble, 13.II 1975.
- ODGOVORNOST VLASNIKA - Za smrt prouzročenu utapljanjem iz plovila za plažu vlasnik odnosno njegovi nasljednici ne mogu ograničiti svoju odgovornost. LXXIII, 68-72, Apelacioni sud, Grenoble, 13.II 1975.

PODBRODARSKI UGOVOR

- SKLAPANJE DRUGOG PODBRODARSKOG UGOVORA DOK JE RANIJE SKLOPLJENI NA SNAZI - Ukoliko se izvršenjem drugog podbrodarskog ugovora onemogućava izvršenje prvog, sud na zahtjev zainteresiranika - naručitelja prvog podbrodarskog ugovora izriče zabranu o izvršenju drugog podbrodarskog ugovora. LXIX, 59-62, Engleski Apelacioni sud, 13. i 14.XI 1974.

POMORSKA PILOTAŽA

- UTVRĐJIVANJE ČINJENICE TKO JE PILOTIRAO - MALIČNI POSTUPAK - Stajalište prvostepenog suda o tome da li je pilot tužitelja koji zahtijeva naknadu za izvršenu pilotažu stvarno pilotirao odnosno brod, spada u utvrđjivanje činjeničnog stanja, pa se u sporovima male vrijednosti ne može pobijati u drugostepenom postupku. LXXIII, 51-52, Viši privredni sud SR Hrvatske, 23.II 1977.

POSADA BRODA

- POVREDA ČLANA POSADE - ODGOVORNOST - Za povredu prouzročenu slabim stanjem uredjaja za ukrcaj i iskrcaj tereta odgovoran je brodar, premda je povrijeđeni član posade bio dužan brinuti se o pravilnom funkcioniranju tih uredjaja. LXI, 38-40, Viši privredni sud SR Hrvatske, 23.III 1973.
- POVREDA ČLANA POSADE - ODGOVORNOST - Ako je tjelesna povreda prouzročena za vrijeme dok je član posade pričvršćivao teret smješten na palubi po blujnom vremenu, za naknadu štete od brodara, brodaru se mora dokazati da je kriv što teret nije bio pravilno pričvršćen. LXX, 44-47, Viši privredni sud SR Hrvatske, 29.V 1975.

- **POVREDA ČLANA POSADE - NAKNADA IZGUBLJENOG DEVIZNOG DOHOTKA - NAKNADA ŠTETE NA IME PRETRPLJENOG STRAHA -** Član posade nema pravo na naknadu izgubljenog deviznog dohotka za vrijeme bolovanja. Naknada za pretrpljeni strah dosudjuje se samo ako je strah imao utjecaja na pogoršanje tjelesnog i duševnog stanja. LXX, 44-47, Viši privredni sud SR Hrvatske, 29.V 1975.
- **POVREDA ČLANA POSADE - OPSEG I VISINA NAKNADE ŠTETE - NAKNADA ŠTETE NA IME PRETRPLJENOG STRAHA -** Povrijeđenom pripada naknada za strah koji je pretrpio povodom nesreće na poslu, ako taj strah nije ostavio trajnije posljedice. Isto tako mu ne pripada ni naknada za neostvarenu zaradu u obliku deviznog dohotka na koji član posade ima pravo za plovidbu u inozemstvu. Tjelesno oštećenje i tjelesno nagrdjenje dva su različita oblika štete, pa naknada oštećenom pripada za svaki od njih posebno. LXXIII, 56-59, Viši privredni sud SR Hrvatske, 23.II 1977.
- **POVREDA ČLANA POSADE - ODGOVORNOST BRODARA - NAKNADA IZGUBLJENOG DEVIZNOG DOHOTKA - PRAVA ČLANA POSADE - NAKNADA ZA PRETRPLJENE BOLOVE -** Za tjelesnu povredu brodar odgovara po načelu krivnje. Krivnja se mora dokazati osim u izričito navedenim slučajevima. Po načelu pretpostavljene krivnje brodar odgovara ako je šteta prouzrokovana slabim stanjem broda. Brodar je kriv za tjelesnu povredu člana posade broda koja je prouzrokovana morskim valom, ako je odnosni posao članu posade bio potreban zbog slabog stanja broda koji je ranije morao biti otklonjen i ako zapovjednik nije poduzeo potrebne mjere opreza. Za poduzimanje potrebnih mjera opreza odgovara zapovjednik broda, a pored njega za palubne poslove i prvi oficir palube. Činjenica da je oštećeni vodja palube ne znači da je on kriv što nije poduzeo odgovarajuće mjere. Član posade broda ima pravo zahtijevati od brodara naknadu štete u obliku umanjene zarade i ako tu razliku načelno plaća socijalno osiguranje. Brodar koji je platio tu razliku ima pravo zahtijevati naknadu od socijalnog osiguranja. Visina naknade za pretrpljene bolove ovisi o njihovom intenzitetu. Član posade nema pravo na naknadu deviznog iznosa koji dobija za putovanje u inozemstvo ako nije putovao, i to bez obzira da li brodar odgovara za njegovu tjelesnu ozljedu. LXXIX, 31-37, Viši privredni sud SR Hrvatske, 18.IV 1978.

- BOLEST ČLANA POSADE - OTKAZ RADNOG ODNOSA - Članu posade se ne može otkazati radni odnos dok se nalazi na bolovanju, pa makar je poslodavac brodar strana osoba.
LXXI, 48-50, Viši privredni sud SR Hrvatske, 3.III 1976.
- BOLEST ČLANA POSADE - PLAĆANJE TROŠKOVA BOLNIČKOG LIJEČENJA OD STRANE AGENTA - POVRAT OVOG IZNOSA - Agent koji je izvršio plaćanje u svojstvu agenta u okviru svoje punomoći, nema pravo zahtijevati od člana posade povrat isplaćenog iznosa navodeći da mu isplatu ne priznaje njegov nalogodavac. Ovo i u slučaju kada je sporna isplata od strane broдача odbijena s navodom da je ona izvršena kada je bolesnik prestao biti s brodarom u radnom odnosu, jer se po jugoslavenskom pravu ne može dati otkaz radnog odnosa dok se radnik nalazi na bolovanju.
LXXI, 48-50, Viši privredni sud SR Hrvatske, 3.III 1976.
- RADNI ODNOS ČLANA POSADE POMORSKOG BRODA - PRIMJENA PRAVA - Na ugovor koji je zaključen u Jugoslaviji ne primjenjuje se pravo ugovoreno ugovorom o radu ako se primjena toga prava protivi jugoslavenskom javnom poretku. Ovom poretku protivi se pravo države koje zakonodavstvo nije u skladu s MOR-konvencijama. To je pravo države Liberije.
LXI, 42-45, Viši privredni sud SR Hrvatske, 7.VI 1973.
- REPATRIJACIJA U SLUČAJU PREKIDA RADNOG ODNOSA - Pomorac ima pravo na troškove repatrijacije ako nije kriv za prekid radnog odnosa, pa i pod pretpostavkom da te troškove ne priznaje pravo zastave broda kojega je primjena ugovorena ugovorom o radu. Neopravdan je brodarov prigovor da je član posade kriv za samovoljno raskidanje ugovora o radu iz razloga što je postavljen na radno mjesto niže od onoga za koje je zaključio ugovor, zbog nesposobnosti člana posade, ako ta nesposobnost nije ničim dokazana.
LXI, 42-45, Viši privredni sud SR Hrvatske 7.VI 1973.
- "BONUS" - Po našem pravu brodar nema pravo prilikom prekida radnog odnosa zadržati članu posade tzv. "bonus", tj. dio zarade koji brodar od plaće ušteže prvih nekoliko mjeseci trajanja radnog odnosa. Ovo utoliko prije što nije utvrđeno da bi član posade učinio bilo kakvu štetu.
LXI, 42-45, Viši privredni sud SR Hrvatske, 7.VI 1973.

- SMRT ČLANA POSADE POMORSKOG BRODA - VISINA NAKNADE ŠTETE - Naknada štete roditeljima za pretrpljenu bol zbog gubitka sina u iznosu od 15.000 dinara svakom roditelju nije prevelika.
LXIV, 39-40, Viši privredni sud SR Hrvatske, 6.III 1974.

POVREDE OSOBA KOJE NISU ČLANOVI POSADE BRODA

- POVREDA DIZALIČARA RADOM DIZALICE - KRIVNJA - ODGOVORNOST ZA NAKNADU ŠTETE - Dizaličar kao kvalificirana osoba mora, kada se kreće u blizini dizalice dok ona radi, upotrijebiti dužnu pažnju da ne bude povrijeđen. Ukoliko nije bio pažljiv sam je kriv za dobitvenu tjelesnu povredu. Pored dizaličara za povredu može biti kriv i član posade broda koji je nestručno upravljao dizalicom.
LXX, 42-44, Viši privredni sud SR Hrvatske, 29.V 1975.
- POVREDA LUČKOG RADNIKA - PAD U BRODSKO SKLADIŠTE - ODGOVORNOST - Za tu je povredu kriv i slugač čiji je radnik pao u skladište, ako predradnik grupe radnika nije, kad je utvrdio da brodar nije poduzeo propisane zaštitne mjere, obustavio rad i od nadležnog člana posade zatražio da se primijene propisane zaštitne mjere.
LXXIV, 48-51, Viši privredni sud SR Hrvatske, 11.V 1977.
- POVREDA CARINIKA NA BRODU - ODGOVORNOST BRODARA - Brodar nije odgovoran za povredu carinika koji je prilikom carinskog pregleda pao u brodsko skladište, ako je u skladište ušao dok je ono bilo zamračeno, a brodar nije prekršio propise o poduzimanju zaštitnih mjera. Brodar je dužan postaviti ograde na otvorima brodskih skladišta samo za vrijeme operacija ukrcaja i iskrcaja tereta, a ne i za vrijeme vršenja carinskog nadzora.
LXXIV, 41-44, Viši privredni sud SR Hrvatske, 27.IV 1977.

POŽAR

- Za štetu prouzrokovanu požarom na brodu brodar ne odgovara ako nije osobno kriv. Pod štetom prouzrokovanom požarom, pored štete koju je prouzrokovala vatra, obuhvaća se i ona šteta koja je neposredna posljedica gašenja požara. Neposredna posljedica gašenja požara su i štete prouzrokovane zatvaranjem dovoda zraka u skladišta u kojima nije nastupio požar, ako je to zatvaranje bilo potrebno za sprečavanje širenja požara.
LXXVII, 75-76, Apelacioni sud, Paris, 9.III 1977.

PREKOSTOJNICE

- ODGOVORNOST - PASIVNA LEGITIMACIJA - Vlasnik - krajnji korisnik tereta kao takav nije pasivno legitimiran prema brodaru. On će biti pasivno legitimiran ako mu primalac tereta ustupi svoja prava i obveze koje ima prema brodaru.
LXX, 52-57, Viši privredni sud SR Hrvatske, 16.XII 1975.

PRIJEVOZ STVARI MOREM

- SKLAPANJE UGOVORA O PRIJEVOZU - ZAKLJUČNICA - Zaključnica nije isprava o ugovoru o prijevozu već samo isprava o predugovoru. Ugovor se sklapa predajom robe brodaru na prijevoz i izdavanjem teretnice.
LXII, 47-48, Višje gospodarsko sodišče, 26.II 1973.
- SKLAPANJE UGOVORA O PRIJEVOZU PUTEM AGENTA - Ukoliko ugovor o prijevozu potpiše samo jedna osoba kao agent, sud mora ispitati da li je ta osoba bila ovlaštena da potpiše ugovor u ime tuženoga kao naručitelja prijevoza.
LXII, 56-58, Viši privredni sud SR Hrvatske, 23.V 1973.
- SKLAPANJE UGOVORA O PRIJEVOZU STVARI KOJE SE IZVOZE - Izvoznik može zaključiti ugovor o prijevozu u vlastito ime i u ime svog komitenta - krajnjeg korisnika.
LXII, 56-58, Viši privredni sud SR Hrvatske, 23.V 1973.
- JAMČEVNO PISMO - Jamstva i jamčevna pisma izdana za dobivanje teretnice "ukrcano" i to prijevremeno, bez obzira da li su dana u namjeri da se oštetiti treći ili nisu, smatraju se ništavnim. Jamčevno pismo izdano nakon obavljenog fraudoloznog posla također je ništavno.
LXI, 71-75, Savezni sud SR Njemačke, 25.I 1973.
- ODUSTANAK NARUČITELJA PRIJEVOZA OD UGOVORA - Naručitelj prijevoza se ne može pozivati na višu silu kao razlog nemogućnosti izvršenja ugovora, ako je zabrana izvoza robe, koja je bila predmetom ugovora o prijevozu, nastupila nakon što je brod po ugovoru morao doći u luku radi ukrcaja tereta. Naručitelj ima pravo odustati plaćanjem polovine vozarine sve dok teret nije ukrcan.
LXXV, 41-45, Viši privredni sud SR Hrvatske, 4.IV 1977.

- ODNOS IZMEDJU BRODARA I NARUČITELJA - UGOVOR O PRIJEVOZU I TERETNICA - PRIMJENA - Između brodara i naručitelja, koji je ujedno i primalac tereta, primjenjuju se klauzule ugovora o prijevozu, a ne teretnice.
LXXV, 59-60, Apelacioni sud, Paris, 21.IV 1976.
- KRCANJE TERETA NA PALUBU - Na teret ukrcaj na palubu broda ne primjenjuje se Konvencija o teretnici od 1924, pa i kada stranke ugovore njenu primjenu. Francusko pravo dozvoljava ukrcaj tereta na palubu ako se radi o prijevozu u maloj obalnoj plovidbi, pa i u slučaju da je prijevoz međunarodni. Međunarodni prijevoz u maloj obalnoj plovidbi je prijevoz između Le Havrea i Southamptona.
LXX, 69-70, Trgovački sud, Paris, 12.XII 1975.
- PREDAJA TERETA NEOVLAŠTENJOJ OSOBI - Predaja tereta neovlaštenoj osobi smatra se gubitkom tereta.
LXX, 68, Trgovački sud, Marseille, 9.IX 1975.
- UTVRĐIVANJE ŠTETE NA TERETU NAKON ULOŽENOG ILI ODBIJENOG PROTESTA - Ulagatelj protesta nije dužan nakon uloženog ili odbijenog protesta pozvati broдача da sudjeluje u ustanovljenju štete.
LXIX, 47-52, Viši privredni sud SR Hrvatske, 22.X 1975.
- KONTROLA KVALITETE ODNOSNO KVANTITETA ROBE KOJA SE PREVOZI - Ako kontrolu kvalitete odnosno kvantiteta vrši posebna stručna organizacija, smatra se, do protivnog dokaza, da su podaci navedeni u izvještaju te organizacije točni.
LXIX, 47-52, Viši privredni sud SR Hrvatske, 22.X 1975.
- PRIMJENA PRAVA - Na ugovor o prijevozu stvari morem, koji je zaključen između jugoslavenskog broдача i inozemnog naručitelja prijevoza, primjenjuje se jugoslavensko pravo ako je luka iskrcaja u Jugoslaviji, a primalac koji prima teret na temelju indosirane teretnice po naredbi jugoslavenska osoba. Pod ovim pretpostavkama primjena jugoslavenskog prava je obavezna i ne dolazi do primjene klauzula teretnice o primjeni stranog prava ili Konvencije o teretnici.
LXIII, 72-78, Viši privredni sud SR Hrvatske, 28.II 1974.
- Na međunarodne prijevoze kod kojih je luka ukrcaja ili iskrcaja u Francuskoj, primjenjuje se francusko pravo na sve one odnose koji nisu normirani međunarodnim ugovorom. Francusko pravo primjenjuje se na odgovornost uzastopnog vozara i slugača.
LXIII, 89-90, Trgovački sud, Marseille, 6.IV 1973.

- NADLEŽNOST SUDA - Za pomorske sporove kod kojih je tuženi sa sjedištem na području SR Srbije mjesno je nadležan Okružni privredni sud u Rijeci u okviru svoje stvarne nadležnosti.
LXII, 56-58, Viši privredni sud SR Hrvatske, 23.V 1973.
- NADLEŽNOST JUGOSLAVENSKOG SUDA ZA SPOROVE IZ PRIJEVOZA STVARI MOREM - Kad je pored jugoslavenskog tuženika tužbeni zahtjev alternativno postavljen i protiv inozemca, jugoslavenski sud nije nadležan za rješavanje spora protiv inozemca ukoliko ne postoji poseban razlog za takvu nadležnost predviđen u zakonu. Jugoslavenski sud nije nadležan za rješavanje spora između inozemnog tužitelja - broдача protiv inozemnog naručitelja prijevoza i inozemnog krcatelja, premda je ugovor, putem špeditera, zaključen u Jugoslaviji i teret u Jugoslaviji ukrcan na brod.
LXII, 43-47, Vrhovni privredni sud, 28.XI 1973.
- DIREKTNI PRIJEVOZ - ODGOVORNOST UZASTOPNIH VOZARA - Za štetu na teretu koji se prevozi u direktnom prijevozu na temelju teretnice odgovara samo onaj vozar koji je izdao teretnicu i to osobi koja je na temelju teretnice legitimirana.
LXIII, 89-90, Trgovački sud, Marseille, 6.IV 1973.
- VOZARINA - PLAĆANJE VOZARINE BARIRANIM ČEKOM - TEČAJNA RAZLIKA - GUBITAK ČEKA U BANKOVNOJ VEZI - Ukoliko bankovna veza izgubi ček i on ne bude realiziran, dužnik je obavezan platiti svoj dug. Pod ovom pretpostavkom vjerovniku pripadaju zatezni kamati počevši od osmog dana kada je vjerovnik upozorio dužnika da je ček izgubljen i zatražio isplatu duga. Vozarina koja je bila ugovorena u stranoj valuti obračunava se u dinarima prema tečaju na dan kada je vjerovnik prvi put zatražio isplatu, a ne na dan kada je dužnik upozorio da je ček izgubljen.
LXI, 40-42, Viši privredni sud SR Hrvatske, 21.V 1973.
- VOZARINA - PRAVO BROĐARA NA VOZARINU - Da bi brođar imao pravo na vozarinu mora dokazati da je teret predao na određeno mjesto. Potpis primaoca na teretnici znači potvrdu primaoca da je teret primio.
LXXIX, 42-44, Viši privredni sud SR Hrvatske, 16.V 1978.

- VOZARINA - ZARAČUNAVANJE VOZARINE PO IZBORU - Kad brodar ima pravo zaračunati vozarinu po svom izboru prema težini ili zapremnini tereta, on nema prava od jednog izabranog načina računanja odustati i vozarinu zaračunati po drugom.
LXIV, 40-41, Viši privredni sud SR Hrvatske, 20.III 1974.
- NAKNADA POVEĆANIH TROŠKOVA PROUZROKOVANIH NEMOGUĆNOŠĆU ISKRCAJA TERETA ZBOG ODBIJANJA STIVADORA DA STAVI NA RASPOLAGANJE POTREBNA SREDSTVA - Brodar koji od naručitelja traži naknadu ovih troškova mora dokazati da je odbijanje stivadora imalo karakter više sile, tj. da je bilo potpuno nepredvidivo.
LXV, 52-53, Francuski Kasacioni sud, 15.X 1974.
- PRIJEVOZ SMRZNUTOG TERETA - Oznaka "FROZEN" na robi označava i duboko smrznute proizvode, pa je brodar dužan prevoziti je na temperaturi nižoj od -18°C .
LXX, 63-65, Francuski Kasacioni sud, 27.V 1975.
- PRIJEVOZ BRAŠNA - Brodar mora znati da se osjetljivi teret kao što je brašno ne smije slagati na palete kojih je drvo mlađe od tri mjeseca.
LXII, 72-74, Apelacioni sud, Aix, 7.XII 1973.
- PRIJEVOZ SMRZNUTOG TERETA - Duboko smrznuta roba zahtijeva održavanje temperature od najviše -18°C .
LXI, 70-71, Apelacioni sud, Douai, 19.X 1973.
- Kad je u teretnici navedeno da je teret "FROZEN" (engl. smrznuto), specijalizirani brodar se mora interesirati da li je teret smrznut ili duboko smrznut. Ukoliko tako ne postupi, odgovara za štetu prouzročenu neodržavanjem temperature propisane za duboko smrznutu robu.
LXI, 70-71, Apelacioni sud, Douai, 19.X 1973.
- KRCANJE TERETA NA PALUBU - Potvrda brodarovog agenta da u luci ukrcaja postoji običaj koji dopušta krcanje na palubu odredjenog tereta ne može poslužiti ^{kao} vjerodostojan dokaz, ako je ta potvrda izdana u brodarovu korist.
LXIII, 72-78, Viši privredni sud SR Hrvatske, 28.II 1974.

- PRIJEVOZ KONTEJNERA NA PALUBI BRODA - Prijevoz kontejnera na palubi uz izdanje čiste teretnice nije nerazborita devijacija. Brod rekonstruiran za prijevoz kontejnera opravdano prevozi kontejnere na palubi. Kontejneri krcani na palubu nisu manje sigurni od kontejnera krcanih u potpalublje. Brodar takvog broda može ograničiti svoju odgovornost po jedinici tereta.
LXIV, 66-70, Apelacioni sud Sjedinjenih Američkih Država, 2. područje (Second Circuit), 1.X 1973.

- KRADJA KONTEJNERA - Za kontejner ukraden prije ukrcaja u brod, a nakon što je predan brodaru na prijevoz, brodar odgovara naručitelju. Za ovu štetu brodaru odgovara slugač kojemu je brodar povjerio ukrcaj kontejnera, ako se kradja dogodila za vrijeme dok je slugač morao čuvati kontejner.
LXXII, 71-72, Trgovački sud, Marseille, 27.IV 1976.

- PRIJEVOZ U KONTEJNERIMA - PRESLAGANJE TERETA - Brodar nije ovlašten bez krcateljevog pristanka preslagati teret koji je složen u kontejneru.
LXIX, 70, Francuski Kasacioni sud, 11.III 1975.

- PRIJEVOZ U KONTEJNERIMA - ODGOVORNOST BRODARA ZA ŠETU U UNUTRAŠNOSTI KONTEJNERA - Brodar nije odgovoran za štetu u unutrašnjosti kontejnera koja je nastala za vrijeme olujnog vremena, ako ne postoje vanjski znakovi oštećenja kontejnera koji bi ukazivali na to da su kontejneri bili slabo učvršćeni u brodu i međusobno se sudarali.
LXV, 53-55, Trgovački sud, Paris, 13.II 1974.

- PRIJEVOZ U KONTEJNERIMA - JEDINICA TERETA - Kad u teretnici nije naveden broj koleta složenih u kontejner, kao jedinica tereta ("package") u smislu ograničenja brodarove odgovornosti prema U.S. COGSA ima se smatrati kontejner.
LXII, 74-76, Apelacioni sud Sjedinjenih Američkih Država, 13.VIII 1973.

- Kontejner nije jedinica tereta ("package") za potrebe ograničenja brodarove odgovornosti ako je u teretnici naveden broj koleta složenih u kontejner.
LXII, 77-79, Kanadski Savezni sud, 30.V 1973.

- Kontejner ne predstavlja jednu jedinicu tereta, već su jedinice tereta u njemu sadržane koleta pojedinačno.
LXXII, 71-72, Trgovački sud, Marseille, 27.IV 1976.

PRIJEVOZ STVARI RIJEČNOM PLOVIDBOM

- IZDAVANJE ČEKA ZA OSIGURANJE BRODAROVE TRAŽBINE -
Kada je naručitelj izdao brodaru ček za osiguranje njegove sporne tražbine, brodar nema pravo, dok je tražbina sporna, realizirati naplatu putem čeka.
LXXVII, 48-53, Viši privredni sud SR Hrvatske, 13.XII 1977.
- ISKRCAJ TERETA - PISMO SPREMNOSTI - Na temelju Općih uvjeta broдача za prijevoz tereta od 26.IX 1955. brodar je dužan u luci iskrcaja primaocu ili njegovom agentu predati pismo spremnosti i omogućiti iskrcaj tereta. Ukoliko to ne učini, ne počinje teći vrijeme iskrcaja, te eventualna lučka naknada pada na njegov teret. Brodar na temelju navedenih uvjeta predaje i prima teret u teglenici.
LXII, 59-61, Viši privredni sud SR Hrvatske, 29.V 1973.
- LEŽARINA - POČETAK TOKA - Za početak toka ležarine potrebna je predaja pisma spremnosti. Predaja pisma spremnosti i njegov sadržaj ne mogu se dokazivati svjedocima ako nije utvrđeno da je pismo spremnosti izgubljeno.
LXXVII, 48-53, Viši privredni sud SR Hrvatske, 13.XII 1977.
- PRIMJENA PRAVA - UVJETI UGOVORA - Ukoliko stranke ne ugovore posebne uvjete ugovora na prijevoze u dunavskom slivu, primjenjuju se Opći uvjeti broдача za prijevoz tereta od 26.IX 1955.
LXII, 59-61, Viši privredni sud SR Hrvatske, 29.V 1973.

PRIVILEGIJI NA BRODU

- PRIMJENA PRAVA ZA RED PRVENSTVA - Za red prvenstva privilegiranih tražbina primjenjuje se pravo zastave broda.
LXVIII, 44-46, Viši privredni sud SR Hrvatske, 27. VIII 1975.
- TRAŽBINA NAGRADE ZA SPASAVANJE - RED PRVENSTVA - Privilegij tražbine nagrade za spasavanje ima prvenstvo pred zahtjevima za naknadu štete nastalima prije njeга. Isti privilegij ima prvenstvo pred zahtjevima iz radnog odnosa zapovjednika i posade bez obzira da li su nastali prije ili poslije zahtjeva za nagradu za spasavanje.
LXXIX, 55-57, Engleski Prvostepeni sud (Pomorski odjel), 13.X 1977. i 11.I 1978.

PROTEST

- POJAM VALJANOG PROTESTA - Općenito pismo da je roba koja se nalazila u skladištu oštećena, a bez konkretnih naznaka oštećenja, nije valjani protest. LXVI, 60-61, Viši privredni sud SR Hrvatske, 14.V 1975.
- Da bi protest bio valjan mora biti određen, tj. u njemu moraju biti navedeni podaci o broju i datumu teretnice te o oznakama i količini oštećenih koleta i utvrđeni manjak u njima. Brojački listići i izvještaj o iskrčanom teretu ne smatraju se valjanim protestom. LXVII, 61-64, Viši privredni sud SR Hrvatske, 14.V 1975.
- Protest je valjan ako sadrži broj teretnice, oznake tereta i manjak po količini koji se pokazao na kraju iskrcaja. Kod toga je neodlučno da li je protestiran manjak u većoj količini nego li je kasnije utvrđen. LXXII, 35-37, Viši privredni sud SR Hrvatske, 29.VI 1976.
- POJAM VALJANOG PROTESTA - ODREĐJENOST PROTESTA - Protest je određen ako sadrži podatke o broju istovarenih oštećenih vreća prema pojedinim tereticama. Ukoliko slugačev komitent smatra da protest koji je brodaru uložio stivador nije određen, može na temelju slugačevog izvještaja brodaru uložiti odredjeniji protest. LXI, 49-52, Viši privredni sud SR Hrvatske, 2.VIII 1973.
- Protest nije neodređen ako je u njemu naveden broj teretnice, vrsta robe, vrsta pakiranja, broj koleta koje je valjalo iskrcati i težina tereta, te utvrđeni manjak. Na određenost protesta ne utječe ni okolnost da je naknadno ustanovljeno da u protestu uneseni manjak nije bio točan. LXIX, 47-52, Viši privredni sud SR Hrvatske, 22.X 1975.
- ULAGANJE PROTESTA - Smatra se da je protest uredno uloženi i ako ga je zapovjednik odnosno drugi član posade broda odbio primiti. Ulagatelj protesta pod dužnom pretpostavkom nije dužan uputiti protest putem pošte. LXIX, 47-52, Viši privredni sud SR Hrvatske, 22.X 1975.

- **PODNOŠENJE PROTESTA - O DUŽNOSTI SLAGAČA** - Slogač nije dužan brodaru uložiti protest o količini i stanju robe koju je iskrcao, već mora o tome obavijestiti svoga komitenta.
LXI, 49-52, Viši privredni sud SR Hrvatske, 2.VIII 1973.
- **NEPODNAŠANJE PROTESTA** - Nepodnašanje protesta ne prekludira zahtjev od broдача. Ako broдарu nije pravovremeno stavljen uredni protest, postoji samo pretpostavka da je broдар predao teret u neoštećenom stanju.
LXI, 49-52, Viši privredni sud SR Hrvatske, 2.VIII 1973.
- Špediter odgovara svom komitentu za štetu na robu ako od njega izabrani lučki slogač nije na vrijeme broдарu uložio protest, a špediter nije prisustvovao primanju robe od broдача.
LXV, 33-36, Viši privredni sud SR Hrvatske, 4.XII 1974.
- Nepodnašanje protesta ne oduzima pravo primatelju da zahtijeva naknadu štete, ali on mora tu štetu dokazati. Šteta se može dokazati bilo kojim načinom a ne samo kontradiktorno i komisijski.
LXIX, 47-52, Viši privredni sud SR Hrvatske, 22.X 1975.
- Ako broдар preda robu a da mu lučki skladištar nije uložio protest, pretpostavlja se da je robu predao u skladu s navodima teretnice.
LXX, 38-42, Viši privredni sud SR Hrvatske, 29.V 1975.
- Propuštanje ulaganja protesta na vrijeme ne prekludira primaoca da broдарu postavi zahtjev za naknadu štete. Kada protest nije na vrijeme podnesen, tužitelj mora dokazati štetu za koju tvrdi da je nastala tijekom prijetoza brodom.
LXXIV, 35-37, Viši privredni sud SR Hrvatske, 4.IV 1977.
- **POSLJEDICA NEPRAVOVREMENOG PODNAŠANJA PROTESTA** - Ako primalac pravovremeno ne uložiti protest ne gubi pravo na tužbeni zahtjev, ali mora dokazati činjenice štete na koje se poziva. Ne gubi pravo na tužbu iako je protest podnešen nakon 4 i pol mjeseca od dana preuzimanja tereta. Činjenicu manjka utvrđuje sud na temelju dokaznog materijala po svom slobodnom uvjerenju.
LXXX, 39-42, Viši privredni sud SR Hrvatske, 2.VI 1978.

- POSLJEDICA PRAVOVREMENOG PODNAŠANJA PROTESTA - Kada je protest podnesen na vrijeme, pretpostavlja se da je šteta nastala kako je u protestu navedeno i tu pretpostavku mora oboriti brodar.
LXXIV, 55-37, Viši privredni sud SR Hrvatske, 4.IV 1977.
- Kada je brodaru pravovremeno podnesen protest pretpostavlja se, dok brodar ne dokaže protivno, da su navodi protesta o manjku tereta istiniti. Pored protesta primalac nije dužan pozvati brodara da pristupi kontradiktornom utvrdjivanju količine primljenog tereta.
LXXVI, 58-60, Viši privredni sud SR Hrvatske, 20.XII 1976.

SKLADIŠTAR

- ODGOVORNOST - USKLADIŠTENJE NA OTVORENOM - Prilikom uskladištenja robe na otvorenom, skladištar je dužan poduzimati mjere da se roba zaštiti od predvidivih vremenskih nepogoda. Vjetar i kiša se ne mogu tretirati kao viša sila, ako su česti u području gdje je roba uskladištena na otvorenom, te ako se utvrdi da druga roba koja je u isto vrijeme bila smještena na pristanu nije bila oštećena.
LXIX, 72-74, Trgovački sud, Marseille, 13.VI 1975.
- ODGOVORNOST - NETOČNO ISKLADIŠTENJE ROBE - Za troškove prouzročene netočnim iskladištenjem robe sa strane skladištara odgovara skladištar, ali i špediter koji je primio robu jer je bio dužan kontrolirati koju robu prima prilikom iskladištenja.
LXVIII, 47-49, Viši privredni sud SR Hrvatske, 3.IX 1975.
- ODGOVORNOST - ŠTETA NA USKLADIŠTENJOJ ROBI KONAČNO UTVRDJENA KOD PRIMAOCA - Sama činjenica da je šteta na uskladištenoj robi konačno utvrdjena kod primaoca, ne oslobadja skladištara odgovornosti za štetu, ako iz konkretnih okolnosti slijedi da je šteta mogla nastati u samom skladištu. Ne može se bez daljnje odbiti nalaz avarijskog komesara koji je izvršen u skladištu bez prisustva skladištarovih ljudi.
LXVIII, 34-37, Viši privredni sud SR Hrvatske, 13.V 1975.
- ODGOVORNOST - ŠTETA NA ROBI PROUZROČENA POPLAVOM - Skladištar za ovu štetu ne odgovara ako nije mogao, po redovitom slijedu okolnosti, pretpostaviti da će mu skladište biti poplavljeno.
LXVIII, 49-53, Viši privredni sud SR Hrvatske, 1.X 1975.

- PREDAJA ROBE PRIMAOCU - OZNAKE O IDENTITETU ROBE U TERETNICI - Skladištar mora predati robu primaocu točno prema klauzulama u teretnici, jer se inače smatra da se ne radi o robi na koju se teretnica odnosi, pa makar stvarni elementi robe kao što su vrsta i količina odgovaraju navodima teretnice. Ne smatra se da se radi o robi na koju se teretnica odnosi, ako je na omotima navedena jedna zemlja sjedišta primaoca, a u teretnici druga.
LXX, 38-42, Viši privredni sud SR Hrvatske, 29.V 1975.

SLAGAČ

- UKRCAJ TERETA - Ukoliko iz ugovora između broдача i slagača ne proizlazi da slagač u ime broдача prima teret od krcatelja u svom skladištu, slagač od skladišta do čekrka radi u ime krcatelja, a od čekrka dalje u ime broдача.
LXI, 46-49, Viši privredni sud SR Hrvatske, 19.VI 1973.
- ISKRCAJ TERETA - ULAGANJE PROTESTA - Slagač nije dužan broдарu uložiti protest o količini i stanju robe koju je iskrcao, već mora o tome obavijestiti svog komitenta.
LXI, 49-52, Viši privredni sud SR Hrvatske, 2.VIII 1973.
- ODGOVORNOST - OPĆENITO - Lučki slagač odgovara ugovorno samo za štete prouzročene teretu na koji se odnosi ugovor o manipulaciji ukrcaja odnosno iskrcaja. Za štete drugom teretu na brodu, odnosno osobama na brodu i izvan broda, kao i za štete prouzročene samom brodu, slagač odgovara vanugovorno.
LXVIII, 60-61, Trgovački sud, Marseille, 14.III 1975.
- ODGOVORNOST - KOME ODGOVARA - Slagač odgovara samo onome tko je s njime zaključio ugovor o ukrcaju ili iskrcaju tereta.
LXIII, 89-90, Trgovački sud, Marseille, 6.IV 1973.
- SLAGAČKI POSAO - KAMATI - Slagač ima pravo na kamate navedene u njegovim općim uvjetima i kada su oni viši od zakonskih.
LXIX, 58, Viši privredni sud SR Hrvatske, 18.II 1976.
- ODGOVORNOST - NEULAGANJE VALJANOG PROTESTA - Slagač koji prilikom preuzimanja robe od broдача ovome ne uložiti valjan protest odgovoran je svom komitentu za naknadu štete.
LXVII, 61-64, Viši privredni sud SR Hrvatske, 14.V 1975.

- ODGOVORNOST - ŠTETA NA TERETU PRILIKOM ISKRCAJA - Slagač je odgovoran za štetu koju pretrpi teret prilikom iskrcaja ako sud dodje do zaključka da iskrcavanje nije izvršeno na pravilan način. Ukoliko se ne može točno utvrditi količina štete za koju je slagač odgovoran, sud tu količinu određuje po slobodnoj ocjeni.
LXXII, 48-58, Viši privredni sud SR Hrvatske, 5.XI 1976.
- ODGOVORNOST - KOPNENI I POMORSKI SLAGAČKI POSAO - Slagač za pomorski slagački posao odgovara ograničeno, a za kopneni neograničeno.
LXXII, 68-70, Francuski Kasacioni sud, 19.I 1976, Apelacioni sud, Aix-en-Provence, 25.VI 1974.
- ODGOVORNOST - KRADJA KONTEJNERA - Slagač odgovara brodaru koji mu je povjerio ukrcaj kontejnera, ako se kradja kontejnera dogodila za vrijeme dok je slagač morao čuvati kontejner.
LXXII, 71-72, Trgovački sud, Marseille, 27.IV 1976.
- ODGOVORNOST - ŠTETA KOJU SKRIVI LUČKI SLAGAČ PRILIKOM ISKRCAJA TERETA IZ KAMIONA - Lučki slagač i cestovni vozar solidarno odgovaraju za štetu koju skrivili lučki slagač prilikom iskrcaja tereta iz kamiona na obalu. Ako se slagač priznao odgovornim za štetu, za tu istu štetu vozar ne odgovara.
LXXIV, 61-63, Trgovački sud, Marseille, 22.VI 1976.
- ODGOVORNOST - PRIMJENA PRAVA - Slagač se ne može u svoju korist pozivati na propise o svojoj odgovornosti koji se odnose na manipulacije ukrcaja ili iskrcaja u pomorskom prijevozu, ako je teret oštećen prilikom iskrcaja iz kamiona, premda je taj teret bio određen za daljnji prijevoz brodom.
LXXIV, 61-63, Trgovački sud, Marseille, 22.VI 1976.

SLAGAČKI POSAO

- POMORSKI SLAGAČKI POSAO - POJAM - Pod pomorskim slagačkim poslom obuhvaćaju se pored operacija ukrcaja tereta u brod i njegovog iskrcaja iz broda, i operacije koje nužno prethode ili slijede. Ne smatra se da tim operacijama nužno prethode operacije istovara tereta iz kamiona na obalu ako je ukrcaj na brod nakon toga izvršio drugi slagač. Takav istovar čini dio kopnenog slagačkog posla.
LXXII, 68-70, Francuski Kasacioni sud, 19.I 1976, Apelacioni sud, Aix-en-Provence, 25.VI 1974.

SPASAVANJE NA MORU

- **POJAM SPASAVANJA - TEGLJENJE ILI ODSUKAVANJE U LUCI**
- Zakon od 7.VII 1967. o pomorskim nezgodama nastoji što više ograničiti pravo na nagradu za spasavanje i uvjetuje je izvršenjem izvanrednih usluga tegljača, tj. usluga treba biti izvršena u okolnostima koje izlažu tegljača teškim rizicima i opasnostima, a brod kojemu se pruža pomoć mora se nalaziti u opasnosti. Akcija odsukavanja ne spada u sadržaj ugovora o tegljenju i tegljač ima pravo na posebnu naknadu.
LXVII, 70-73, Trgovački sud, Nantes, 20.V 1974.
- **POJAM SPASAVANJA - RAZLIKA IZMEDJU TEGLJENJA I SPASAVANJA** - Da bi se radilo o spasavanju pomoću tegljača potrebno je da je brod doveden u opasnost koja se razumno nije mogla predvidjeti od strane stranaka u vrijeme sklapanja ugovora o tegljenju, te da su postojali takvi rizici, dužnosti i odgovornosti koji se razumno nisu mogli smatrati uključenim u sklopljeni ugovor. Kad prestanu ove pretpostavke daljnje usluge tegljača ulaze u okvir ugovora o tegljenju.
LXIX, 67-69, Engleski Prvostepeni sud (Pomorski odjel), 2. i 3.XII 1974.
- **KRITERIJI ZA KVALIFIKACIJU USLUGE SPASAVANJA** - Opasnost ne mora biti neposredna, ali je potrebno da okolnosti u redovitom tijeku zbivanja upućuju na moguće ostvarenje opasnosti od gubitka (propasti) imovine ili smrti osoba.
LXI, 59-61, Okružni privredni sud, Split, 24.IV 1973.
- **RAZLIKOVANJE TEGLJENJA I SPASAVANJA NA MORU - PRAVO NA NAGRADU ZA SPASAVANJE** - Nema pravo na nagradu za spasavanje tegljač koji je pristupio odsukavanju tegljenog broda koji nije bio u stvarnoj i ozbiljnoj opasnosti.
LXVII, 68-70, Apelacioni sud, Rouen, 26.IX 1974.
- **NAGRADA ZA SPASAVANJE - ODREĐJIVANJE VRIJEDNOSTI SPAŠENE ROBE** - Vrijednost spašene robe određuje se prema CIF cijeni u luci gdje je spasavanje završeno.
LXVIII, 61-64, Apelacioni sud, Ancona, 28.XI 1974.
- **NAGRADA ZA SPASAVANJE BRODA - OBVEZNIK ISPLATE** - Ovu nagradu duguje brodar i nosilac prava raspolaganja spašenog broda.
LXXI, 50-51, Viši privredni sud SR Hrvatske, 3.III 1976.

- **PLAĆANJE LUČKE TAKSE ZA KORISTENJE LUKE NAKON SPASAVANJA** - Spasavatelj broda nije dužan platiti tu naknadu, pa ni kada dovede brod nakon spasavanja u luku. Bio bi je dužan platiti pod uvjetom da je on naredio zadržavanje broda u luci. Činjenica da je zabranu odlaska broda iz luke naredio sud, pa i na zahtjev spasavatelja, ne stvara spasavateljevu obvezu za plaćanje naknade.
LXXV, 54-56, Okružni privredni sud, Split, 30.VI 1976.
- **NAGRADA ZA SPASAVANJE - LUČKA TAKSA ZA KORISTENJE LUKE** - Lučka taksa (naknada) nakon završenog spasavanja ne čini sastavni dio nagrade za spasavanje.
LXXV, 54-56, Okružni privredni sud, Split, 30.VI 1976.
- **NAGRADA ZA SPASAVANJE I KAMATI** - Spasavatelj ima pravo na kamate na nagradu za spasavanje bez obzira da li je ta nagrada ugovorena.
LXXIX, 67-69, Engleski Prvostepeni sud (Pomorski odjel), 2. i 3.XII 1974.
- **NAGRADA ZA SPASAVANJE - SPASAVANJE OD STRANE DRŽAVNOG JAVNOG BRODA** - Državni javni brod je izjednačen u pravu na nagradu s trgovačkim brodom.
LXXVII, 79-80, Kanadski Savezni sud, Ottawa, 16.V 1977.
- **TROŠKOVI TEGLJENJA KAO SASTAVNI DIO TROŠKOVA OKO ČUVANJA I ODRŽAVANJA BRODA** - Troškovi tegljenja spašenog broda u drugu luku, koja nije posljednja luka spasavanja, sastavni su dio troškova oko čuvanja i održavanja spašenog broda nakon spasavanja, pa se ne mogu uvrstiti u troškove spasavanja.
LXXIII, 40-42, Vrhovni sud Hrvatske, 26.X 1976.
- **PRIVILEGIJ TRAZBINE NAGRADE ZA SPASAVANJE** - Privilegij tražbine nagrade za spasavanje ima prvenstvo pred zahtjevima za naknadu štete nastalima prije njegova. Isti privilegij ima prvenstvo pred zahtjevima iz radnog odnosa zapovjednika i posade bez obzira da li su nastali prije ili poslije zahtjeva za nagradu za spasavanje.
LXXIX, 55-57, Engleski Prvostepeni sud (Pomorski odjel), 13.X 1977. i 11.I 1978.
- **SPASAVANJE LJUDSKIH ŽIVOTA - NAGRADA ZA SPASAVANJE - NAKNADA TROŠKOVA I ŠTETE** - Za spasavanje ljudskih života ne pripada nagrada za spasavanje. Naknada troškova i štete brodu spasavatelju ljudskih života pripada s naslova posloводства bez naloga.
LXXIV, 65-67, Savezni vrhovni sud SR Njemačke, 27.XI 1976.

STOJNICE

- POČETAK TOKA - Ako zbog više sile koja priječi dolazak broda u ugovoreni dio luke, a koja je sila postojala prije nego je brod stigao u luku odredišta, brod nije u mogućnosti doći u ugovoreni dio luke, stojnice počinju teći danom dolaska broda u ugovoreni dio luke. Međutim ako je primalac bez prigovora prihvatio teret u dijelu luke u koji je brod stigao, stojnice se počinju računati danom dolaska broda u odnosni dio luke. LXXIX, 59-61, Apelacioni sud, Rouen, 22.III 1977.

SUDAR BRODOVA

- KRIVNJA - NEISTICANJE SVJETALA - Nije za sudar kriv brod usidren pred lukom, premda nema istaknuta svjetla, ako ta svjetla ne mora imati istaknuta. I prema ovom brodu za sudar je kriv brod koji ga je udario, ako je vidljivost bila takva da se usidreni brod mogao opaziti na vrijeme i bez istaknutih svjetala. LXXIV, 58-59, Apelacioni sud, Poitiers, 23.VI 1976.
- NAKNADA ŠTETE PRI PODIJELJENOJ KRIVNJI - Dosadašnje pravilo u SAD prema kojem su za štete na stvarima kod obostrano skrivljenog pomorskog sudara odgovorne obje strane na jednake dijelove (50:50), bez obzira na omjer njihove krivnje, zamjenjuje se pravilom prema kojem se u takvom slučaju uvodi opće prihvaćeno pravilo da svaka od stranaka plaća naknadu prema omjeru svoje vlastite krivnje. LXVII, 75-59, Savezni sud Sjedinjenih Američkih Država, 19.V 1975.
- SUDAR BRODOVA NA POPRAVKU - ODGOVORNOST - ZASTARA - OTKLANJANJE ŠTETE - Za štetu prouzročenu sudarom brodova na popravku solidarno odgovaraju brodar broda u sudaru i brodopopravljač. Temelj odgovornosti brodopopravljača osniva se na ugovoru o popravku broda, a brodova u sudaru na vanugovornom odnosu na temelju krivnje. Zastara za brod u sudaru prosudjuje se prema institutu sudara brodova, a za brodopopravljača na temelju ugovora o popravku broda. Udareni brod ima pravo otkloniti štetu prouzročenu sudarom kako i gdje hoće, ali ima pravo samo na naknadu visine troškova koji bi bili nastali da je popravio brod upotrebom dužne pažnje čuvajući opravdane interese dužnika. LXXX, 42-48, Izabrani sud, 8.V 1978.

SUD NADLEŽNOST

- NADLEŽNOST JUGOSLAVENSKOG SUDA ZA SPOROVE IZ PRIJEVOZA STVARI MOREM - Kad je pored jugoslavenskog tuženika tužbeni zahtjev alternativno postavljen i protiv inozemca, jugoslavenski sud nije nadležan za rješavanje spora protiv inozemca ukoliko ne postoji poseban razlog za takvu nadležnost predviđen u zakonu. Jugoslavenski sud nije nadležan za rješavanje spora između inozemnog tužitelja - broдача protiv inozemnog naručitelja prijevoza i inozemnog krcatelja, premda je ugovor, putem špeditera, zaključen u Jugoslaviji i teret u Jugoslaviji ukrcaan na brod. LXII, 43-47, Vrhovni privredni sud, 28.XI 1973.
- MJESNA NADLEŽNOST ZA POMORSKE SPOROVE - Za pomorske sporove kod kojih je tuženi sa sjedištem na području SR Srbije mjesno je nadležan Okružni privredni sud u Rijeci u okviru svoje stvarne nadležnosti. LXII, 56-58, Viši privredni sud SR Hrvatske, 23.V 1973.
- KLAUZULA UGOVORA O PRIJEVOZU O NADLEŽNOSTI SUDA - Klausula ugovora o prijevozu o nadležnosti suda koji zaključi broдар s naručiteljem prijevoza ne obvezuje primaoca. LXV, 67-71, Viši privredni sud SR Hrvatske, 29.I 1975.
- NADLEŽNOST SUDA KOD SUBROGACIJE OSIGURATELJA - Za nadležnost suda relevantna je pravna pozicija osiguratelja, a ne osiguranika u odnose kojih su osiguratelji stupili. LXV, 72-73, Francuski Kasacioni sud, 16.I 1973.
- SUD NADLEŽAN ZA DOZVOLU UPISA HIPOTEKE NA BROD U GRADNJI - Za dozvolu upisa hipoteke na brod u gradnji nadležan je okružni privredni sud na čijem području se nalazi brodogradilište gdje se brod gradi. LXVII, 45-46, Viši privredni sud SR Hrvatske, 22.X 1974.
- SPOR IZMEĐJU STRANIH DRŽAVLJANA - PRIMJENA PRAVA - Za prosudjivanje pitanja nadležnosti jugoslavenskog suda u sporu između stranih državljana primjenjuje se jugoslavensko pravo. LXXII, 48-57, Viši privredni sud SR Hrvatske, 5.XI 1976.

- SPOR IZMEDJU STRANIH DRŽAVLJANA - NADLEŽNOST JUGOSLAVENSKOG SUDA - Prema jugoslavenskom pravu jugoslavenski sudovi su nadležni u sporovima između talijanskih državljana koji se sporovi odnose na izvršene ugovora u Jugoslaviji.
LXXII, 48-57, Viši privredni sud SR Hrvatske, 5.XI 1976.
- IMUNITET STRANOG SUVERENA - Suveren, imatelj teretnice ne potpada pod sudbenost engleskih sudova kada se ništa u konkretnom poslu nije odvijalo na području te sudbenosti. Slučajevi u kojima je moguće stranog suverena utužiti nabrojani su u Evropskoj konvenciji o imunitetu suverena od 1972.
LXXII, 64-65, Engleski Apelacioni sud, 15.VII 1975.
- KLAUZULA O NADLEŽNOSTI STRANOG SUDA - Takav se ugovor mora poštivati, ako ne postoje vrlo jaki i izvanredni razlozi za to da se ne primjeni pred engleskim sudom.
LXXII, 66-68, Engleski Apelacioni sud, 25.III 1976.
- PODNOŠENJE TUŽBE PRED DRUGIM SUDOM OD ONOGA NAVEĐENOG U KLAUZULI O NADLEŽNOSTI SUDA - Ako se unatoč klauzuli o nadležnosti suda tužba može podnijeti pred nekim drugim sudom, s obzirom da su tužene i osobe koje nisu zaključile ugovor u kojem je navedena klauzula o nadležnosti suda, te osobe ne smiju biti samo formalno tužene, za koje je očito da ne mogu biti odgovorne.
LXXV, 61-64, Trgovački sud, Marseille, 1.VI 1976.
- IZVRŠENJE PRESUDA IZ POMORSKIH SPOROVA - SUD DOZVOLE IZVRŠENJA - Za donošenje rješenja o izvršenju presuda iz pomorskih sporova nadležan je okružni privredni sud koji je donio prvostepenu presudu.
LXXVII, 54-56, Viši privredni sud SR Hrvatske, 13.XII 1977.

SUDSKI POSTUPAK

- BITNA POVREDA POSTUPKA - Postoji bitna povreda postupka ako prvostepeni sud na zahtjev jedne od stranaka nije pozvao u spor sporednog umješaka.
LXII, 56-58, Viši privredni sud SR Hrvatske, 23.V 1973.

- Ne radi se o bitnoj povredi postupka kada sud odbije prijedlog da se za utvrđivanje odredjenih činjenica saslušaju vještaci.
LXXII, 28-33, Viši privredni sud SR Hrvatske, 10.III 1976.
- TRAŽBINA U STRANOJ VALUTI - Prema Rimskim ugovorima o zajedničkom tržištu može se utužiti u stranoj valuti. Strana valuta pretvorit će se u funte prema tečaju na dan plaćanja. Sud smatra da bi tako trebalo postupati i kod valuta zemalja izvan Zajedničkog tržišta.
LXV, 50-52, Engleski Apelacioni sud, 26.XI 1974.
- Engleski sudovi mogu donositi presude koje ne glase u engleskim funtama.
LXXX, 67-70, Engleski Apelacioni sud, 8. i 9.II 1978.
- MALIČNI POSTUPAK - POBIJANJE PRVOSTEPENE ODLUKE - PROTEST - Odluke prvostepenog suda u sporovima male vrijednosti mogu se pobijati samo zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i zbog pogrešne primjene materijalnog prava (čl.467, st.1. ZPP-a). Pitanje koje se okolnosti mogu utvrditi iz uloženog protesta spada u činjenično pitanje i u maličnom postupku se ne može pobijati stajalište prvostepenog suda.
LXX, 33-34, Viši privredni sud SR Hrvatske, 14.V 1975.
- MALIČNI POSTUPAK - DUŽNOST PLAĆANJA VOZARINE JE STVARNA ČINJENICA - Pitanje da li je neka osoba naručila prijevoz i time obvezala na plaćanje vozarine, spada u stvarne činjenice, i presuda suda, kada se radi o sporu male vrijednosti, ne može se pobijati navodom da je sud netočno utvrdio to činjenično stanje.
LXXII, 34, Viši privredni sud SR Hrvatske, 23.V 1976.
- MALIČNI POSTUPAK - UVJERENJE SUDA ZASNOVANO NA VJEROVANJU SAMO JEDNOM SVJEDOKU - ŽALBENI RAZLOZI - Ako se radi o sporu o manjku tereta male vrijednosti ne može se žalbom pobijati stajalište prvostepenog suda koji je svoju presudu donio vjerujući jednom svjedoku, jer takvo slobodno uvjerenje suda ne predstavlja bitnu povredu odredaba parničnog postupka.
LXXIII, 53-56, Viši privredni sud SR Hrvatske, 23.II 1977.

- MALIČNI POSTUPAK - POMORSKA PILOTAŽA - UTVRDJIVANJE ČINJENICE TKO JE PILOTIRAO - Stajalište prvostepenog suda o tome da li je pilot tužitelja koji zahtijeva od tuženoga naknadu za izvršenu pilotažu stvarno pilotirao odnosno brod, spada u utvrđivanje činjeničnog stanja pa se u sporovima male vrijednosti ne može pobijati u drugostepenom postupku.
LXXIII, 51-52, Viši privredni sud SR Hrvatske, 23.II 1977.
- URUČENJE TUŽBE - Tužba se ne može uručiti zapovjedniku broda u istom vlasništvu za zahtjeve prema drugim brodovima.
LXXVII, 63, Okružni privredni sud, Rijeka, 24.XII 1976.
- Zapovjednik broda je ovlašten primiti tužbu u postupku protiv broдача samo u slučajevima ako su pravne radnje potrebne za izvršenje putovanja. Ne smatra se pravnom radnjom potrebnom za izvršenje putovanja tužba koja se odnosi na naknadu štete na teretu, pa i u slučaju da je šteta mogla nastati za vrijeme prijevoza brodom na koji se odnosi dostava tužbe, ali prilikom ranijeg putovanja. Ova tužba bi se mogla dostaviti zapovjedniku samo u slučaju ako bi sud istovremeno na tužiteljev prijedlog izdao i privremenu mjeru zastavljanja broda.
LXXIX, 46-48, Viši privredni sud SR Hrvatske, 20.XII 1977.
- PODNOŠENJE TUŽBE - PRAVOVREMENOST - SUBROGACIJA OSIGURATELJA U PRAVA OSIGURANIKA - Tužba osiguratelja subrogiranog u prava primatelja protiv broдача je pravovremena sve dok tužba osiguranika protiv broдача nije zastarjela i osiguratelju se ne može valjano prigovoriti da nije utužio neposredno nakon isplate osiguraniku.
LXXIX, 67-68, Apelacioni sud, Rouen, 13.X 1977.
- TRGOVAČKI BROD - VLASNIK DRŽAVA - Država koja je vlasnik trgovačkog broda može biti tužena iz poslovanja brodom i in rem i in personam. Državni akti (acta iure imperii) suverena jednako djeluju na odgovornost iz poslovanja brodovima kojima je on vlasnik, kao i na druge brodove kojima nije vlasnik.
LXXVI, 65-66, Engleski Prvostepeni sud, 23.I 1977.

- **IMUNITET** - Prigovor suverenog imuniteta Centralne nigerijske banke nije uvažen, jer strana država može biti tužena iz svog trgovačkog poslovanja. Nije međutim dokazano da je Centralna nigerijska banka državni organ, a kada bi to i bila morala bi to objaviti da se vidi da nije poslovna banka.
LXXVI, 62-64, Engleski Apelacioni sud, 13.I 1977.
- **PRIVREMENA NAREDBA ZABRANE RASPOLAGANJA USKLADIŠTENOM ROBOU** - Ova se naredba može izdati ako predlagatelj dokaže da će bez nje biti osujećen u ostvarivanju svog prava. Te opasnosti nema ako protivnik predlagatelja odbija preuzeti uskladištenu robu.
LXXV, 56-58, Okružni privredni sud, Split, 19.I 1977.
- **ODLUČIVANJE IZVAN TUŽBENOG ZAHTJEVA** - Treba ukinuti prvostepenu presudu u dijelu koji se odnosi na iznos koji nije bio do konca zaključenja prvostepene rasprave formalno postavljen kao tužbeni zahtjev.
LXXIX, 38-42, Viši privredni sud SR Hrvatske, 9.V 1978.
- **MANJAK TERETA - UTVRĐIVANJE KOLIČINE TERETA - PODACI IZ TERETNICE** - Ako se spor vodi između broдача i korisnika prijevoza koji je bio krcatelj i primatelj, sud nije povrijedio odredbe postupka kad je za utvrđivanje količine tereta predanog na prijevoz uzeo u obzir i onu koja u teretnici nije navedena.
LXXIII, 53-56, Viši privredni sud SR Hrvatske, 23.II 1977.
- **PRESUDA ZBOG IZOSTANKA** - Sud je pravilno postupio kada je donio presudu zbog izostanka ako je špediter svoj pripremni podnesak uputio sudu običnim pismom prije održavanja rasprave, ali je sud taj podnesak primio nakon što je rasprava održana.
LXV, 33-36, Viši privredni sud SR Hrvatske, 4.XII 1974.
- **IZNOŠENJE NOVIH ČINJENICA U ŽALBI** - Tuženi, koji je u prvostepenom postupku izgubio spor, jer je sud na temelju raspoloživih dokaza osijenio da je tužiteljjev zahtjev osnovan, ima pravo u žalbi iznositi nove činjenice. O ovim činjenicama će prvostepeni sud raspravljati i na temelju njihove ocjene donijeti presudu.
LXXVI, 60-61, Viši privredni sud SR Hrvatske, 13.IV 1977.

- NADOPUNA ŽALBE - Navodi uneseni u nadopunu žalbe ne mogu se uzeti u obzir ako su podneseni sudu nakon isteka roka propisanog za podnošenje žalbe.
LXXV, 41-45, Viši privredni sud SR Hrvatske, 4.IV 1977.
- IZVRŠNOST STRANE PRESUDE U ENGLESKOJ - Presuda koja se temelji na zastari ne može služiti kao valjani prigovor da je spor konačno riješen u inozemstvu.
LXVIII, 53-55, Kuća Lordova, 5.III 1975.

ŠPEDITER

- LUČKI ŠPEDITER - Lučki špediter je po svojoj funkciji uvijek agent koji nastupa u ime i za račun svog nalogodavca.
LXII, 43-47, Vrhovni privredni sud, 28.XI 1973.
- ODGOVORNOST - GUBITAK ROBE - Špediter nije odgovoran za gubitak robe ako mu njegov komitent nije dostavio teretnicu na temelju koje bi se mogao legitimirati brodaru za preuzimanje robe. Ovo i pod pretpostavkom da se i špediterovu ponašanju može prigovoriti.
LXIII, 78-83, Viši privredni sud SR Hrvatske, 6.III 1974.
- ODGOVORNOST - ŠTETA NA ROBI - Špediter ne odgovara za štetu koja je navodno nastala na robi u skladištu ako je samo dao nalog za iskladištenje i robu je neposredno od skladištara preuzeo njegov komitent.
LXVII, 47-50, Viši privredni sud SR Hrvatske, 12.II 1975.
- ODGOVORNOST - ŠTETA NA ROBI - NEULAGANJE PROTESTA - Špediter odgovara svom komitentu za štetu na prevezanoj robi ako od njega izabrani lučki slagač nije na vrijeme brodaru uložio protest, a špediter nije prisustvovao primanju robe od brodara.
LXV, 33-36, Viši privredni sud SR Hrvatske, 4.XII 1974.
- ODGOVORNOST - ŠTETA NA TERETU - ULOŽEN PROTEST - Špediter nije odgovoran za štetu na teretu ako je uredno brodaru uložio protest i inače postupio prema nalogima svog komitenta.
LXIX, 47-52, Viši privredni sud SR Hrvatske, 22.X 1975.

- ODGOVORNOST - MANJAK ROBE - Špediter ne odgovara prema svom komitentu za manjak tereta koji je brodar predao na odredištu, ako je brodaru pravovremeno uložio valjani protest i time očuvao prava komitentu da od brodara traži naknadu štete.
LXXII, 35-37, Viši privredni sud SR Hrvatske, 29.VI 1976.
- ODGOVORNOST - MANJAK ROBE - NEULAGANJE VALJANOG PROTESTA - Špediter koji prilikom preuzimanja robe ne uloži skladištaru valjani protest odgovoran je svom komitentu za manjak robe.
LXVI, 60-61, Viši privredni sud SR Hrvatske, 14.V 1975.
- ODGOVORNOST ZA IZVRŠENJE DOBIVENE DISPOZICIJE I ZA BRODAROV RAD - Špediter je dužan postupati po nalogu svog komitenta vodeći računa o njegovim interesima. Ukoliko dodje do poteškoća u izvršenju komitentove dispozicije, špediter je dužan svog komitenta o tim poteškoćama obavijestiti i zatražiti potrebne upute. Špediter je dužan s brodarom zaključiti ugovor o prijevozu za onoliko brodskog prostora za koliko to zahtijeva njegov komitent. Kad je špediter zaključio takav ugovor, on ne odgovara svom komitentu ako brodar ne ispuni svoju ugovornu obvezu i ukrca manje tereta od ugovorenog. Pod ovim uvjetima špediter je dužan brodaru uložiti protest, obavijestiti svoga komitenta i zatražiti od njega potrebne upute. Špediter nije dužan postupiti po komitentovom nalogu za izmjenu dispozicije koje je izvršenje u toku.
LXIV, 44-52, Viši privredni sud SR Hrvatske, 24.IV 1974.
- ODGOVORNOST ZA IZDAVANJE NEISTINITE TERETNICE - Špediter ne odgovara za štetu koju je njegov komitent pretrpio zbog toga što je brodar na špediterov zahtjev izdao neistinitu teretnicu u kojoj je navedeno da je ukrcao više tereta nego što je stvarno ukrcao, ako je za izdavanje takve teretnice špediterov komitent znao i na to pristao. Pod ovim uvjetima komitent se u svoju korist ne može pozivati da je špediter postupao protivno načelu poštenja i savjesnosti.
LXIV, 44-52, Viši privredni sud SR Hrvatske, 24.IV 1974.

- ODGOVORNOST - UKRCAJ OPASNOG TERETA - Špediter koji je samo na temelju isprava dao nalog stivadoru da preuzme i ukrca robu u brod, i koji s robom nije imao neposredne veze nije odgovoran za štetu koja nastane prilikom njenog ukrcaja u brod, a na robi nisu bile postavljene propisane naljepnice da se radi o opasnoj robi.
LXVII, 67-68, Apelacioni sud, Aix, 30.X 1972.
- ODGOVORNOST - PREUZIMANJE ROBE OD SLAGAČA - ODGOVORNOST ZA STANJE ŽELJEZNIČKIH VAGONA - Lučki špediter, kao stručna organizacija za otpremu robe, dužan je prilikom preuzimanja robe od sлагаča pregledati da li je roba pravilno složena i da li su sva vrata na željezničkim vagonima pravilno zatvorena, pa da tek nakon toga izvrši predaju vagona željeznici na daljnji prijevoz. Ako to propusti učiniti nema pravo tražiti naknadu štete od sлагаča, tvrdeći da je do štete na robi došlo zato što vrata na krovu vagona specijalne konstrukcije nisu bila pravilno zatvorena i zaštitila robu od kiše.
LXX, 48-50, Viši privredni sud SR Hrvatske, 3.IX 1975.
- ODGOVORNOST - NETOČNO ISKLADIŠTENJE ROBE - Za troškove prouzročene netočnim iskladištenjem robe sa strane skladištara odgovara i špediter koji je primio robu jer je bio dužan kontrolirati koju robu prima prilikom iskladištenja. Skladištarovi radnici kod ukrcaja iskladištene robe u vozilo rade u ime špeditera koji od skladištara prima robu.
LXVIII, 47-49, Viši privredni sud SRH, 3.IX 1975.
- PRAVO NA NAKNADU TROŠKOVA ZA IZVRŠENE POSLOVE - NUŽNI POSLOVI - Špediter ima pravo na naknadu troškova za izvršene poslove. Ako su poslovi nužni za dopremu robe pretpostavlja se da ih je špediter izvršio dok komitent koji tvrdi suprotno tu pretpostavku ne obori.
LXIX, 56-57, Viši privredni sud SR Hrvatske, 14.I 1976.
- CESIJA ŠPEDITEROVIH PRAVA - Smatra se da je cesija izvršena kada špediter preda obračunske dokumente zajedno s terećnicom i nije potreban izričit prijenos prava.
LXV, 67-71, Viši privredni sud SR Hrvatske, 29.I 1975.
- NJEMAČKI OPĆI UVJETI ŠPEDICIJE - PRIMJENA - ODGOVORNOST ŠPEDITERA - Njemački opći uvjeti špedicije dolaze do primjene u pogledu isključenja odgovornosti na pošiljke koje je strani špediter povjerio njemačkom špediteru znajući da ovaj djeluje na temelju spomenutih općih uvjeta.
LXXIV, 63-64, Savezni vrhovni sud SR Njemačke, 12.VII 1974.

TEGLJENJE

- OBVEZE TEGLJACA NA OSNOVI UGOVORA O TEGLJENJU - Akcija odsukavanja ne spada u sadržaj ugovora o tegljenju i tegljač ima pravo na posebnu naknadu.
LXVII, 70-73, Trgovački sud, Nantes, 20.V 1974.
- ŠTETA NA LUČKOM OBJEKTU PROUZROČENA TEGLJENJEM - PRIMJENA PRAVA - Za prosudjivanje odgovornosti za navedenu štetu primjenjuju se propisi Zakona o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova, a ne Pravilnik o tegljenju brodova u pomorskim lukama SFRJ.
LXXIV, 52-54, Viši privredni sud SR Hrvatske, 11.V 1977.

TERET

- UKRCAJ TERETA - PLAĆANJE TROŠKOVA UKRCAJA - Brodar koji prema ugovoru ima pravo na naknadu troškova ukrcaja, to svoje pravo ne gubi i kad u obračunu troškova, koji je podnio naručitelju, te troškove nije naveo. Može ih zatražiti i naknadno sve do isteka zastarnog roka.
LXXI, 43-45, Viši privredni sud SR Hrvatske, 16.XII 1975.
- UKRCAJ TERETA - ZNAČENJE RIJEČI "OTPRILIKE" ("ABOUT") U POGLEDU DATUMA DOLASKA BRODA U LUKU - Ako stranke ugovore da će brod biti stavljen otprilike oko određenog datuma mora biti stavljen na raspolaganje najranije pet dana prije i najkasnije pet dana poslije navedenog datuma.
LXIX, 43-46, Viši privredni sud SR Hrvatske, 1.X 1975.
- UKRCAJ TERETA - NAKNADA ŠTETE ZA ZAKAŠNJELO STAVLJANJE BRODA NA RASPOLAGANJE - Brodar je dužan nadoknadi štetu za zakašnjelo stavljanje broda na raspolaganje za ukrcaj tereta ako je za zakašnjenje kriv. Krivnja se prosudjuje i za zakašnjeli iskrcaj ranije ukrceanog tereta.
LXIX, 43-46, Viši privredni sud SR Hrvatske, 1.X 1975.
- UKRCAJ OPASNOG TERETA - ODGOVORNOST ZA ŠTETU - Za štetu koju opasna roba prouzročuje brodu prilikom njenog ukrcaja u brod, a na njenoj ambalaži nisu bile postavljene propisane naljepnice, odgovara krcatelj i stivađor koji je znao da se radi o opasnoj robi i koji o tome nije obavijestio svoje radnike koji su ukrcavali robu.
LXVII, 67-68, Apelacioni sud, Aix, 30.X 1972.

- UKRCAJ - ZNAČENJE IZRAZA "POD ČEKRK" - Teret se nalazi "pod čekrkom" ako je smješten 30 metara daleko od boka broda u lučkom skladištu.
LXI, 46-49, Viši privredni sud SR Hrvatske, 19.VI 1973.
- UKRCAJ - UKRCAJ TERETA "PO LINIJSKIM UVJETIMA" - Kad se ukrcaj vrši po linijskim uvjetima, brodar odredjuje redoslijed krcanja u brod.
LXI, 46-49, Viši privredni sud SR Hrvatske, 19.VI 1973.
- UKRCAJ - LUČKI SLAGAČ - ODGOVORNOST ZA NEUKRCAVANJE TERETA - Ukoliko iz ugovora između broдача i slagača ne proizlazi da slagač u ime broдача prima teret od krcatelja u svom skladištu, slagač od skladišta do čekrka radi u ime krcatelja, a od čekrka dalje u ime broдача. Za neukrcavanje tereta slagačevom krivnjom brodar odgovara ako je slagač radio u njegovo ime.
LXI, 46-49, Viši privredni sud SR Hrvatske, 19.VI 1973.
- SLAGANJE - Kad zapovjednik broda krcateljima preda plan slaganja tereta s redoslijedom ukrcaja, svi su se krcatelji dužni pridržavati toga redoslijeda.
LXI, 46-49, Viši privredni sud SR Hrvatske, 19.VI 1973.
- ISKRCAJ - POVEĆANI TROŠKOVI ZBOG NEMOGUĆNOSTI STIVADORA DA STAVI NA RASPOLAGANJE POTREBNA SREDSTVA - Brodar koji od naručitelja traži naknadu ovih troškova iskrcaja mora dokazati da je odbijanje stivadora imalo karakter više sile, tj. da je bilo potpuno nepredvidivo.
LXV, 52-53, Francuski Kasacioni sud, 15.X 1974.
- ISKRCAJ TERETA POD UVJETIMA KLAUZULE "FIO" - Klausula FIO se odnosi samo na troškove iskrcaja, a ne i na snišanje rizika. Prema tome, i kada se teret iskrcava pod uvjetima ove klauzule protest broдарu se može uložiti i kada se teret primi ispod čekrka.
LXXII, 48-57, Viši privredni sud SR Hrvatske, 5.XI 1976.
- ISKRCAJ TERETA - UTVRDJIVANJE KOLIČINE ISKRCANOG TERETA - Brodar čiji je zapovjednik odbio poziv da prisustvuje utvrđivanju količine iskrcanog tereta, ne može pobijati količinu koja je utvrđena sa strane vještaka.
LXXV, 59-60, Apelacioni sud, Paris, 21.IV 1976.

- ISKRCAJ TERETA - MANJAK TERETA - UTVRĐJIVANJE ČINJENICE - Smatra se da je manjak tereta dokazan ako je utvrđen kontradiktorno između primaoca i brodarovog agenta.
LXXIX, 64-66, Viši privredni sud SR Hrvatske, 2.VI 1978.
- GUBITAK TERETA - AKTIVNA LEGITIMACIJA ZA NAKNADU STVARNE ŠTETE OD BRODARA - IZDAVANJE TERETNICE - Kad je za prijevoz robe izdana teretnica, a prijenosom nje vlasništvo prešlo na primatelja, legitimacija za naknadu stvarne štete zbog gubitka tereta pripada zakonitom posjedniku teretnice, a ne naručitelju prijevoza. Vlasništvo prelazi na primatelja danom kada mu je (na njega) indosirana teretnica upućena poštom.
LXXIII, 60-67, Kuća Lordova, 15-24.VI 1976.
- PREDAJA TERETA NEOVLASTENOJ OSOBI - Predaja tereta neovlaštenoj osobi smatra se gubitkom tereta.
LXX, 68, Trgovački sud, Marseille, 9.IX 1975.

TERETNICA

- IZDAVANJE TERETNICE "UKRCANO" A NA TEMELJU KRCATELJEVOG JAMSTVA - Izdavanje teretnice "ukrcano" od brodarove strane prije stvarnog ukrcavanja tereta, a na temelju krcateljeva jamstva predstavlja fraudolozni posao.
LXI, 71-75, Savezni sud SR Njemačke, 25.I 1973.
- IZDAVANJE NEISTINITE TERETNICE - Špediter ne odgovara za štetu koju je njegov komitent pretrpio zbog toga što je brodar na špediterov zahtjev izdao neistinitu teretnicu u kojoj je navedeno da je ukrcano više tereta nego što je stvarno ukrcano, ako je za izdavanje takve teretnice špediterov komitent znao i na to pristao.
LXIV, 44-52, Viši privredni sud SR Hrvatske, 24.IV 1974.
- POTPIS PRIMAoca NA TERETNICI - ZNAČENJE - Potpis primaoca na teretnici znači potvrdu primaoca da je primio teret.
LXXIX, 42-44, Viši privredni sud SR Hrvatske, 16.V 1978.
- AKTIVNA LEGITIMACIJA OSOBE NAVEDENE U "NOTIFY" ADRESI - Osoba navedena u "notify" adresi (osoba kojoj se mora javiti dolazak broda u luku) je stranka ugovora i kao takva je aktivno legitimirana prema brodaru.
LXXV, 61-64, Trgovački sud, Marseille, 1.VI 1976.

- **INDOSIRANJE TERETNICE - BIANCO INDOSAMENT - ZAKONITI IMALAC TERETNICE** - Ako je teretnica indosirana bianco indosamentom, zakoniti imalac teretnice je svaki pošteni donosilac teretnice.
LXX, 52-57, Viši privredni sud SR Hrvatske, 16.XII 1975.
- **NETOČNOST IZJAVA U TERETNICI - POZIVANJE NA OVE IZJAVE U KORIST BRODARA** - Pravilo da se brodar može pozivati na netočnost izjava u teretnici jedino prema krcatelju, primjenjuje se samo ako se izjava odnosi na oznake, broj, količinu ili težinu robe.
LXXVI, 70-71, Trgovački sud, Paris, 23.II 1977.
- **OPASKA U TERETNICI "SADRŽAJ I TEŽINA TERETA NEPOZNATI"** - Ova opaska ne odnosi se na broj koleta.
LXXVI, 58-60, Viši privredni sud SR Hrvatske, 20.XII 1976.
- **"PARAMOUNT" KLAUZULA** - Ova klauzula, pa makar bila unaprijed odštampana, ima prednost i pred naknadno unesenom klauzulom koja se poziva na uvjete ugovora o prijevozu.
LXXIV, 54-58, Apelacioni sud, Paris, 23.VI 1976.
- **KLAUZULA U TERETNICI DA JE TEŽINA UNESENA PREMA NAVODIMA KRCATELJA I DA JE AMBALAŽA U SLABOM STANJU I DA BRODAR NE ODGOVARA ZA KOLIČINU - MANJAK TERETA** - Klauzule u teretnici s kojima brodar navodi da ne odgovara za količinu, da je težina unesena prema navodima krcatelja i da je ambalaža u slabom stanju ne odnose se na manjak broja vreća tereta.
LXXI, 45-47, Viši privredni sud SR Hrvatske, 3.III 1976.
- **ODNOS KLAUZULA UGOVORA O PRIJEVOZU I KLAUZULA TERETNICE KADA SE TERETNICA POZIVA NA KLAUZULE UGOVORA** - Ako se teretnica samo općenito poziva na klauzule ugovora o prijevozu, za zakonitog imaoca teretnice ne vrijede one klauzule o stojnicama koje su protivne običajima luke.
LXX, 52-57, Viši privredni sud SR Hrvatske, 16.XII 1975.
- **ODNOS KLAUZULA UGOVORA O PRIJEVOZU I KLAUZULA TERETNICE** - Prema trećem zakonitom imaocu teretnice ne vrijede klauzule ugovora o prijevozu.
LXXIV, 54-58, Apelacioni sud, Paris, 23.VI 1976.

- ODNOS IZMEDJU BRODARA I NARUČITELJA PRIJEVOZA - UGOVOR O PRIJEVOZU I TERETNICA - PRIMJENA - Između brodara i naručitelja, koji je ujedno i primalac tereta, primjenjuju se klauzule ugovora o prijevozu, a ne teretnice.
LXXV, 59-60, Apelacioni sud, Paris, 21.IV 1976.
- ODGOVORNOST ZAKONITOM IMAOCU TERETNICE ZA ŠTETU NA ROBI - Trećem zakonitom imaocu teretnice odgovara brodar, a ne naručitelj prijevoza, ako je teretnicu potpisao zapovjednik broda, a u kojoj je naveden brodar, a ne naručitelj prijevoza.
LXXIV, 54-58, Apelacioni sud, Paris, 23.VI 1976.
- ODGOVORNOST ZAKONITOM IMAOCU TERETNICE ZA ŠTETU NA ROBI - Prema trećem zakonitom imaocu teretnice odgovoran je brodar čiji je zapovjednik potpisao teretnicu.
LXXI, 70-72, Apelacioni sud, Paris, 17.XII 1975.
- OBVEZATNOST KLAUZULA UGOVORA O PRIJEVOZU PREMA TREĆEM ZAKONITOM IMAOCU TERETNICE - Za trećeg zakonitog imaoca teretnice nisu mjerodavne klauzule ugovora o prijevozu kad su one suprotne prisilnim propisima zakona i u ostalim slučajevima kad one imaocu teretnice nisu poznate i kad na njih nije pristao.
LXXI, 70-72, Apelacioni sud, Paris, 17.XII 1975.

TURISTIČKO PUTOVANJE

- POMORSKO TURISTIČKO PUTOVANJE - POJAM - U okvir ovog putovanja ulaze i uobičajeni kraći izleti na kopno. Takvim se ne mogu smatrati izleti koji traju u odnosu na putovanje brodom nerazmjerno dugo. Nerazmjerno dugo traje putovanje na kopnu od 12 dana, ako je boravak na brodu trajao ukupno 24 dana. U okvir turističkog putovanja spadaju usluge koje su u skladu s brodarovim prospektom, ali ne i one usluge koje se na zahtjev osiguranika posebno ugovore.
LXVIII, 58-59, Apelacioni sud, Paris, 27.I 1975.
- POMORSKO TURISTIČKO PUTOVANJE - ODGOVORNOST BRODARA KAO ORGANIZATORA PUTOVANJA - Brodar koji je organizirao turističko putovanje, i koji, na zahtjev zainteresiranog putnika u ime posebnog agenta koji organizira zatražene usluge, zaključi s putnikom ugovor, ne odgovara putniku za štetu koja nastane za vrijeme putovanja obuhvaćenog tim posebno ugovorenim uslugama. Smatra se da je brodar nastupao u ime trećega kad je te posebne usluge fakturirao odvojeno od usluga koje je obavezan ispuniti na temelju svog prospekta o organiziranju turističkog putovanja.
LXVIII, 58-59, Apelacioni sud, Paris, 27.I 1975.

- ODGOVORNOST PODUZEĆA KOJE VRŠI VADJENJE - IZVRŠENJE OBVEZE DA SE POTONULI BROD DOVEDE U PLOVNO STANJE - Poduzeće koje vadi brod i koje se obvezalo da će izvadjeni brod dovesti u plovno stanje, udovoljilo je svojoj obvezi premda brod nije doveden u plovno stanje, ako je o svom trošku pomoću dizalice brod dovelo u brodogradilište gdje se mora izvršiti popravak. LXXII, 28-33, Viši privredni sud SR Hrvatske, 10.III 1976.

VIŠA SILA

- MJERA VLADE - Mjera vlade je i prema državnom poduzeću viša sila. LXXX, 61-64, Kuća Lordova, 6.VII 1978.
- PREDVIDIVO NEVRIJEME - Predvidivo nevrijeme nije viša sila. LXX, 69-70, Trgovački sud, Paris, 12.XII 1975.
- ZABRANA IZVOZA - Zabrana izvoza robe, koja je bila predmetom ugovora o prijevozu, a nastupila je nakon što je brod po ugovoru morao doći u luku radi ukrcaja tereta, ne smatra se višom silom. LXXV, 41-45, Viši privredni sud SR Hrvatske, 4.IV 1977.
- VALJANO POZIVANJE NA KLAUZULU O VIŠOJ SILI - Valjano pozivanje na klauzulu o višoj sili zahtijeva striktno ispunjavanje svih uvjeta iz navedene klauzule. LXXVI, 66-70, Engleski Apelacioni sud, 12.XI 1976.

ZAGADJIVANJE MORA NAFTOM

- POJAM - ZAGADJENJE NAFTOM LUKE RIJEKE - Okolnost što je riječka luka zagadjena izljevima iz kanalizacije, ne isključuje mogućnost oštećenja flore i faune izljevom nafte iz broda. LXI, 54-58, Viši privredni sud SR Hrvatske, 23.V 1973.
- AKTIVNA LEGITIMACIJA ZA NAKNADU ŠTETE - Za naknadu štete prouzrokovane flori i fauni u luci aktivno je legitimirana općina. Okolnost što je poduzeće koje je očistilo luku od zagadjenja naftom podnijelo račun brodaru broda iz kojeg je nafta izlivena, ne isključuje aktivnu legitimaciju općine koja je naručila radove čišćenja. LXI, 54-58, Viši privredni sud SR Hrvatske, 23.V 1973.

- Turističko društvo je legitimirano za naknadu štete prouzročene zagađivanjem obale. Ima pravo na naknadu štete i izmakle dobiti, koja se sastoji u smanjenju broja turista zbog zagađivanja obale, ako jednu i drugu štetu dokaže.
LXXV, 50-54, Okružni privredni sud, Split, 14.IV 1976.
- ODGOVORNOST - Za zagađivanje mora (luke) naftom odgovara brodar broda iz kojega je nafta izlivena.
LXI, 54-58, Viši privredni sud SR Hrvatske, 23.V 1973.
- ODGOVORNOST - TUMAČENJE ČLANA III MEDJUNARODNE KONVENCIJE O SPRIJEČAVANJU ZAGAĐIVANJA MORA UGLJIKOVODICIMA OD 1954. GODINE - ZAKON O IZLJEVU UGLJIKOVODIKA U PLOVNIM PUTOVIMA (OIL IN NAVIGABLE WATERS ACT, 1955 - S.1 (1)) - Za zagađivanje mora u zabranjenim područjima ispuštanjem tekućeg pogonskog goriva u more odgovorni su i brodovlasnik i zapovjednik broda.
LXII, 70-72, Engleski Apelacioni sud, 25.VI 1973.
- Za zagađivanje mora ugljikovodicima u zabranjenom području odgovorni su brodovlasnik i zapovjednik broda.
LXIV, 54-61, Kuća Lordova, 1,4,5,6.II 1974.
- PASIVNA LEGITIMACIJA BRODARA - Tuženi se ne može pozivati u svoju korist da on nije brodar ni brodovlasnik broda, već samo njegov agent, ako se u toku postupka i prije njega prikazivao, već prema situaciji koja mu je bila korisna, čas kao agent, čas kao brodar, a čas kao brodovlasnik broda.
LXI, 54-58, Viši privredni sud SR Hrvatske, 23.V 1973.
- ODGOVORNOST AGENTA BRODA - Agent nije odgovoran za štete koje prouzroči brod izljevom goriva.
LXIX, 69, Francuski Državni savjet, 25.VII 1975.

ZAJEDNIČKA AVARIJA

- DOPRINOS U ZAJEDNIČKU AVARIJU - Na zahtjeve za doprinos u zajedničkoj avariji, koja nastane tijekom izvršavanja ugovora, pored odredbe o zajedničkoj avariji iz ugovora, primjenjuje se i arbitražna klauzula sadržana u ugovoru, a u kojoj se, između ostalog, određuje rok zastare potraživanja. Obveza naručitelja iz brodarskog ugovora da će platiti doprinos strane tereta u zajedničkoj avariji i prihvati ove obveze od strane broдача s oslobađanjem tereta njegovom predajom primaocima, predstavlja novi ugovor različit od brodarskog ugovora.
LXV, 43-49, Kuća Lordova, 25-28.III 1974.
- Pravo na tužbu za isplatu obveznice za doprinos u zajedničku avariju može utrnuti na temelju doktrine "laches".
LXVI, 65-67, Okružni sud Južnog okružja New Yorka (SAD7, 29.V 1974.

ZAKUP BRODA

- POJAM - Ne radi se o ugovoru o zakupu broda kada korisnik broda ugovori sa svojim sukontrahentom da on popunjava brod posadom i da ga opskrbljuje, te da snosi troškove korištenja broda, ako je korisnik zadržao sebi pravo upotrebe broda, posebno pravo davanja naloga posadi. Pod ovom pretpostavkom korisnik broda i dalje ostaje broдар.
LXX, 37-38, Viši privredni sud SR Hrvatske, 19.V 1975.
- SUMNJA DA LI JE ZAKLJUČEN UGOVOR O ZAKUPU - U slučaju sumnje da li je zaključen ugovor o zakupu ili neki drugi ugovor o iskorištavanju brodova, smatra se da ugovor o zakupu nije zaključen.
LXX, 37-38, Viši privredni sud SR Hrvatske, 29.V 1975.
- ZAKUP JARUŽALA (BAGERA) - NAKNADA ZA KORIŠTENJE - Ako je ugovorom o zakupu ("bare - boat charter") ugovoreno dvokratno korištenje zakupljenog jaružala i isti je bio korišten u minimalnom periodu određenom ugovorom, za preostalo vrijeme zakupodavcu pripada samo nominalna naknada.
LXVII, 65-66, Engleski Apelacioni sud, 9-10.X 1974.

ZASTARA

- ZASTARA TUŽBE ZA NAKNADU ŠTETE ZA GUBITAK TERETA -
Kada je brodar obavijestio primatelja da se teret nalazi u carinskom skladištu, navodeći o tome konkretne podatke, zastara za tužbu za naknadu štete za gubitak počinje teći od dana dostavljene obavijesti. Zastara se obustavlja za vrijeme za koje je primatelj na temelju brodarovog ponašanja i njegovih obavijesti imao pravo smatrati da teret nije izgubljen.
LXVI, 68-69, Apelacioni sud, Aix, 1.II 1974.
- ZASTARA TUŽBE ZA MANJAK TERETA PO POJEDINIM TERETNICAMA -
Zastarni rok za manjak tereta koji se prima po pojedinim teretnicama počinje teći od dana kada je teret iskrcan na temelju odnosne teretnice a ne nakon iskrcaja sveukupnog tereta iz broda.
LXIX, 52-55, Viši privredni sud SR Hrvatske, 16.XII 1975.
- ZASTARA TRAJBINE ZA PLAĆANJE VOZARINE - KAMIONSKI PRIJEVOZ -
I kada se prijevoz vrši na temelju okvirnog ugovora o prijevozu, zastarni rok za vozarinu svakog pojedinog međunarodnog prijevoza počinje teći po isteku triju mjeseca od dana zaključenja ugovora o prijevozu.
LXXII, 41-45, Viši privredni sud SR Hrvatske, 30.IX, 1976.
- PREKID TOKA ZASTARNOG ROKA -
Brodarovo priznanje da nije predao teret koji je primio na prijevoz, ne znači priznanje duga i ne prekida tok zastarnog roka. Da bi zastarni rok prestao teći potrebno je da brodar prizna da je odgovoran za gubitak tereta navodeći visinu svoje za koju se smatra odgovornim.
LXIX, 71-72, Francuski Apelacioni sud, 11.VII 1975.
- Zastara se prekida pozivom na miješanje u parnicu, pa i kada se pozvani tom miješanju nije odazvao.
LXXVII, 56-60, Viši privredni sud SR Hrvatske, 30.XII 1977.
- OBUSTAVA TOKA ZASTARNOG ROKA -
Tok zastare se obustavlja i kada je tužba podnesena nenadležnom sudu, a traje sve dok se taj sud nije proglasio nenadležnim.
LXXIV, 70-72, Apelacioni sud, Paris, 7.VII 1976.

- PRODUŽENJE ZASTARNOG ROKA - Ne protivi se javnom poretku klauzula stranaka s kojom ove, nakon nastanka štete, sporazumno ugovaraju produženje zastarnog roka. Zastarni rok se produžuje za onoliko vremena za koliko se dužnik obvezao vjerovniku da neće podići prigovor isteka zastare.
LXXIV, 54-58, Apelacioni sud, Paris, 23.VI 1976.

- Stranke ne mogu produljiti sporazumno zastarne rokove predviđene zakonom.
LXXVII, 56-60, Viši privredni sud SR Hrvatske, 30. XII 1977.

- ZASTARA POTRAŽIVANJA LUČKE RADNE ORGANIZACIJE PREMA BRODARU ZA IZVRŠENE LUČKE USLUGE - Potraživanje lučke radne organizacije prema inokosnom brodaru za izvršene lučke usluge zastaruje za dvije godine.
LXVIII, 33-34, Viši privredni sud SR Hrvatske, 23. IV 1975.

- ZASTARA OSIGURATELJEVOG REGRESNOG ZAHTJEVA PREMA BRODARU - Rok zastare prema brodaru za naknadu štete prouzročene teretu počinje teći od časa preuzimanja robe sa strane primaoca, a ne od časa kada je primalac osiguratelju ustupio svoje pravo.
LXVIII, 37-40, Viši privredni sud, SR Hrvatske, 14. V 1975.

- ZASTARNI ROK - OSIGURANJE TERETA - Kad osiguranik podnosi tužbeni zahtjev prema osiguratelju, ne na temelju ugovora o prijevozu, već na osnovi police koja utvrđuje zastarni rok od dvije godine, jednogodišnji zastarni rok ne dolazi do primjene između osiguratelja i osiguranika.
LXXIV, 70-72, Apelacioni sud, Paris, 7.VII 1976.

- ZASTARA ZAHTJEVA PREMA BRODARU ZA NAKNADU ŠTETE NA TERETU - OSIGURATELJEVO PRAVO SUBROGACIJE - Ovo pravo osiguratelja zastaruje istovremeno sa zastarom osiguranikovog zahtjeva kojemu je osiguratelj nadoknadio štetu.
LXXIV, 46-48, Viši privredni sud SR Hrvatske, 11.V 1977.

- ZASTARA POTRAŽIVANJA ZA VANUGOVORNE ŠTETE OD SLAGAČA - Zastarni rok za vanugovorne štete za koje je odgovoran slagač, prosudjuje se prema propisima građanskog prava, a ne na temelju odredaba o slagačkom poslu.
LXVIII, 60-61, Trgovački sud, Marseille, 14.III 1975.

- ZASTARA IZ UGOVORA O PRIJEVOZU - ZASTARA IZ ŠPEDITERSKOG POSLA - Zastara iz ugovora o prijevozu stvari iznosi godinu dana, a ona iz špediterskog posla tri godine.
LXXVII, 56-60, Viši privredni sud SR Hrvatske, 30.XII 1977.
- ZASTARA U SLUCAJU PREDAJE TERETA NEOVLAŠTENJOJ OSOBI - POČETAK TOKA - Predaja tereta od strane broдача neovlaštenoj osobi smatra se gubitkom tereta. Zastara za naknadu štete prouzročene predajom tereta neovlaštenoj osobi počinje teći od dana kada je taj teret predan.
LXX, 63, Trgovački sud, Marseille, 9.IX 1975.
- PRIMITAK CESIONE ISPRAVE NAKON ISTEKA ZASTARNOG ROKA - Kad tužitelj - osiguratelj tuži broдача u zastarnom roku nakon što je isplatio osigurninu krajnjem korisniku na kojeg su prenesena prava iz ugovora o prijevozu, zastara nije nastupila premda je osiguratelj cesionu ispravu dobio nakon isteka zastarnog roka.
LXV, 67-71, Viši privredni sud SR Hrvatske, 29.I 1975.

ŽELJEZNIČKI PRIJEVOZ

- VOZAROVA ODGOVORNOST - ŠTETA PROUZROČENA SLABOM AMBALAŽOM I NEDOVOLJNIM UČVRŠĆENJEM POŠILJKE - Željeznica nije odgovorna za štetu prouzročenu slabom ambalažom i nedovoljnim učvršćenjem pošiljke ako je robu tovario pošiljalac. Željeznica nije dužna tokom prijevoza radi umanjenja štete vršiti pretovar preslaganja ili prelijevanja robe.
LXIII, 61-63, Viši privredni sud SR Hrvatske, 27.XI 1973.
- VOZAROVA ODGOVORNOST - ŠTETA PROUZROČENA NEPRAVILNIM SLAGANJEM POŠILJKE - Željeznica ne odgovara za štetu prouzročenu nepravilnim slaganjem robe u vagon i nije dužna odbiti prijevoz robe koja je nepravilno složena.
LXIII, 63-66, Viši privredni sud SR Hrvatske, 27.XI 1973.
- VOZAROVA ODGOVORNOST - NEPRAVILNO SLAGANJE POŠILJKE - Kada pošiljatelj vrši utovar mora tako složiti robu da može odoljeti normalnoj trešnji vagona i željeznica ne odgovara za naknadu štete koja je nastala nepropisnim slaganjem.
LXXI, 51-55, Viši privredni sud SR Hrvatske, 2.IV 1976.

- VOZAROVA ODGOVORNOST - ŠTETA NA LAKO LOMLJIVOJ ROBI
- Željeznica ne odgovara za štetu na robi koja je naročito lomljiva, ako učini vjerojatnim da je do loma došlo zbog neodgovarajućeg pakiranja, a tužitelj tu vjerojatnost ne obori. Kao roba koja je naročito lako lomljiva smatraju se keramičke pločice.
LXXIII, 43-46, Viši privredni sud SR Hrvatske, 6.XII 1976.
- VOZAROVA ODGOVORNOST - ŠTETA PROUZROČENA VLAGOM IZAZVANOM KIŠOM - Ako željeznica učini vjerojatnim da je šteta na robi prouzročena kišom, koja ima značaj više sile, ne odgovara za štetu dok imalac prava ne dokaže da viša sila nije bila uzrok šteti.
LXXVII, 60-63, Viši privredni sud SR Hrvatske, 31.I 1978.
- VOZAROVA ODGOVORNOST - MANJAK ROBE - Primalac gubi pravo na tužbu prema željeznici za manjak robe ako vidljivi manjak nije utvrdio zajedno s predstavnikom željeznice prije nego je robu preuzeo. Ne gubi pravo na tužbu unatoč okolnosti što manjak s predstavnikom željeznice nije utvrdio ako dokaže da za vrijeme preuzimanja robe nije bilo predstavnika željeznice nadležnog za utvrđivanje manjka.
LXXX, 37-39, Viši privredni sud SR Hrvatske, 30.I 1978.
- UTVRĐJIVANJE ŠTETE NA POSILJCI - Za utvrđivanje uzroka štete mjerodavan je zapisnik sastavljen na željeznici, a ne onaj koji sastavi prodavatelj dvadeset dana nakon preuzimanja robe na željeznici.
LXIII, 63-66, Viši privredni sud SR Hrvatske, 27.XI 1973.
- AKTIVNA LEGITIMACIJA - CESIONA ISPRAVA - Pravo na tužbu iz ugovora o međunarodnom transportu robe, prema članu 42. CIM-a, pripada primatelju od trenutka kada je iskupio tovarni list. Prema tome, cesionu ispravu može izdati samo primatelj. Ako je tužitelj osiguratelj njemu cesionu ispravu ne može izdati osiguranik koji nije primatelj robe, premda je on njezin korisnik, odnosno vlasnik. Cesionu ispravu može biti izdana i na stranom jeziku. Može biti podnesena sudu i u drugostepenom postupku.
LXXIII, 43-46, Viši privredni sud SR Hrvatske, 6.XII 1976.

- KOLSKA DANGUBNINA - Primalac je dužan platiti kolsku dangubninu ako roba nije istovarena u roku koji je ugovorio sa željeznicom. Kod toga se ne može pozivati na pomanjkanje kapaciteta za istovar kao uzroka za prekoračenje istovarnog roka. Pošiljalac nema prava na nikakvu naknadu za kola istovarena prije ugovorenog roka.
LXII, 48-52, Vrši privredni sud SR Hrvatske, 23.IV 1973.
- ISTOVAR TERETA IZ VAGONA I USKLADIŠTENJE - Dispozicija upućena slugaču i skladištaru da istovari iz vagona robu i uskladišti je, obuhvaća i sve radnje potrebne da se vagon i vagonski pribor vrati željeznici. Slogač je odgovoran ako na vrijeme ne vrati željeznici pokrivače s kojima je teret u vagonu bio zaštićen.
LXXIV, 44-46, Viši privredni sud SR Hrvatske, 27.IV 1977.
- PLACANJE LEŽARINE ZA KOLSKI TOVARNI PRIBOR -- Slogač koji na vrijeme ne istovari kola i ne vrati željeznici tovarni pribor dužan je snositi ležarinu za zakašnjelo vraćanje tog pribora. Ne može se u svoju korist pozivati na okolnost da ga špediter - tužitelj nije obavijestio da se za zakašnjelo vraćanje pribora plaća ležarina.
LXXIII, 52-53, Viši privredni sud SR Hrvatske, 23.II 1977.
- TOVARNI LIST - O DUŽNOSTI UNOŠENJA OPASKE O SLABOM STANJU AMBALAŽE -- Željeznica nije dužna u tovarni list unijeti opasku o slabom stanju ambalaže, ako to stanje nije toliko loše da na prvi pogled pada u oči.
LXXI, 51-53, Viši privredni sud SR Hrvatske, 2.IV 1976.